27րդ ՏԱՐԻ Թիւ 7230 15 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1910 ՈՒՐԲԱԹ 28 Janvier 1910 27me année N. 7230

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել 4րդ էջը։
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք
ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آرەولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین برماكیان
درعلیه غلطه

AREVEEK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԹՈՒՐՔԻ ՄԸ ՄԻԱԿՈՂՄԱՆԻ ՀԱՅԵԱՑՔՆԵՐԸ

> Եթէ մենք ձեռք ձեռքի տալով մեր հայրենիքին մէջ աշխատինք, քանի մը տարիէն ամերիկացիներուն պէս կ'ըլլանք։
>
> «ԹԱՍՎԻՐԻ ԷՖՔԵԱՐ»

Ա.

Մեր երեքշաբթի և չորեքշաբթի թիւերուն մէջ թարգմանաբար դրինք այն թղթակցութիւնը զոր Թուրք հայրենակից մը կը գրէր Շիքակօէն և որ երեւցաւ Թասվիրը Էֆքեարի մէջ։ Կ'արժէ որ այդ շահեկան թղթակցութեան մէջ յայտնուած կարծիքներուն մասին քանի մը խորհրդածութիւններ ընենք, ոչ թէ ընդդիմախօսելու համար, վասն զի ազնիւ ոգւով տոգորուած գրութիւն մըն էր ան, այլ ճշդելու համար մէկ քանի կէտեր և չափաւորելու համար առաւելապաշտ լաւատեսութիւնը որով կը յատկանշուին ամերիկաբնակ այդ Թուրքին գաղափարները։

Թասվիրի Էֆքեարի թղթակիցը նախ ցաւ կը յայտնէ որ Ատանայի և Հալէպի նահանգներուն Հայերը կը պատրաստուին Ամերիկա գաղթել և շատեր գաղթած են արդէն։ Ինչո՞ւ կը վախնան Հայերը, կը հարցնէ, քանի որ համիտեան շրջանը ա՛լ վերջացած է, սահմանադրական վարչութեան դէմ խռովութիւն սերմանել ուզող չարագործները Պատերազ. Ատեաններու առջեւ իրենց պատիժը կը գտնեն և այլն։

Մեր Թուրք հայրենակիցը պէտք է գիտնայ թէ Հայը զարմանալի կերպով իր հայրենիքին կապուած տարր մըն է։ Գաղթող ցեղի բնազդական մղում երբեք ունեցած չէ։ Զինքը իր հայրենի հողէն դուրս նետող պատճառներն եղած են դարաւոր անվերջ արշաւանքները թշնամի ու բարբարիկ ցեղերու կողմէ, հարստահարութիւնները, ահն ու սարսափը, որոնք խաղաղ ու երջանիկ կեանքի, տնտեսական բարգաւաճման արգելք կ'ըլլային։ Բռնադատուած՝ Հայը կը թողուր իր պապենի օճախը և օտար միջավայրերու անդորրութեանը մէջ կ'երթար փնտռել մարդկօրէն ապրելու պայմանները։ Ինքնաբերաբար, Հայը երբեք չէ ուզած բաժնուիլ իր նախահայրերուն խնկալից յիշատակներովը օծուած և ամէն տեսակ աւանդութիւններով օժտուած իր երկրէն։ Միշտ արտաքին պատճառներ եղած են հարկադրելու Հայը, որ թողու իր հայրենի հայրենիքը տարագրութեան դժնդակ ուղիները բռնելու համար։ Փոքրիկ հանգիստ մը, խաղաղութեան պզտիկ շրջան մը բաւական եղած են որ մենք մնանք մեր հողին վրայ։ Պարապ տեղը չի գաղթեր Հայը։ Հայաստանի պէս հրաշալի երկիր մը ի զուր թողուլ և ուրիշ երկիր գաղթելը մեծագոյնը պիտի ըլլար ապուշութիւններուն։ Թասվիրը Էֆքեարի թղթակիցը գիտե՞յ արդեօք այն միահամուռ շարժումը, որ բովանդակ արտասահմանի հայութեան մէջ առաջ եկաւ դէպ ի երկիր դառնալու, երբ հնչեց Սահմանադրութեան գեղադաշնակ զօղանջը։ Աքալթափալ նետուիլ մըն էր դէպի Պոլիս, դէպի գաւառները՝ աշխարհիս ամէն կէտերէն։ Եւ եթէ այդ արբշռութեան քաղցր լոյսէն բովանդակ տարագիր Հայութիւնը մէկ շունչով չնետուեցաւ Թուրքիա, պատճառը նախ ան էր որ, շատեր, երկարամեայ բնակութեամբ, օտար երկիրներու կապուած էին անձնական գործերով եւ շահերով, զոր կարելի չէր մէկ օրէն միւսը կտրտել վերջացնել. և յետոյ շատեր ալ, անակնկալէն սահմռկած, եղածին չէին ուզեր հաւատալ և կը վարանէին... Բայց կարճ ժամանակի ընթացքի մը մէջ այս երկու պատճառներն ալ վերնալով պիտի տեսնայինք որ Հայերը գունդագունդ իրենց երկիրը կը դառնան, բարգաւաճելու և շէնցնելու համար զայն։ Դեռ քանի մը օր առաջ էր որ գրեցինք թէ սահմանադրութեան հաստատումէն իվեր 45.000 գաղթական Հայեր անցած են Կովկասի սահմանագլուխը և իրենց հայրենիքը դարձած են։ Ասկէց աւելի ի՞նչ զօրաւոր փաստ թէ առիթը ներկայանալուն պէս, Հայը շունչը իր հայրենիքը կ'առնէ։ Արդ, եթէ Թասվիրը Էֆքեարի թղթակիցը ցաւօք սրտի թերթերէն իմացեր է թէ Ատանայէն եւ Հալէպէն Հայերը կը գաղթեն կամ գաղթելու վրայ են, այս նոր շարժումին պատճառները հարցնելու փնտռելու էր՝ եթէ իրօք այնքան խղճամիտ ու հայրենասէր օսմանցի մըն էր ինքը։ Թերթերը, զորս կ'ըսէ թէ կարդացած է, նմանապէս հաղորդեցին թէ Ատանայի մէջ, հակառակ բարձրաղաղակ տրուած խոստումներու, կը տիրէ ոչ միայն արտասովոր թշուառութիւն, այլ և արդարութեան տեսակ մը ըմբռնում, որով կոտորածէն յետոյ տեղւոյն պատերազմական ատեանները յաջողեցան կանչուեցան։ Հապա ի՞նչ կարծեցէք, Թուրք հայրենակից, ջարդուիս, տունդ տեղդ կործանի, մոխիրի վրայ նստիս, և յետոյ բոլոր այս եղածներուն նորէն դո՛ւն պատասխանատու բռնուիս, կախուիս իբրեւ ոճրագործ, բանտերուն խորը փտիս, դատապարտուիս պաշտօնապէս, հալածուիս և տակաւին դարձեալ շարունակես անէրկիւղ անդորր սրտով բնակիլ աս տեսակ միջավայրի մը մէջ։ Այդ կարգի յախուռն վճիռ մը արձակելէ առաջ, հարկաւոր էր որ կարդայիք նաև այն թերթերը որոնք արձանագրեցին թէ Կիպրոսէ դարձող հայ փախստականներ նորէն ձերբակալուած են իբրեւ... ջարդարար։ Ա՞յս է այն ապահովութիւնը որ կը ներշնչուի կոտորածէն ու անոր յաջորդող կառավարական անօրինակ խառնութիւններէն խուսափող և օտար երկիր ապաստանող կիլիկեցի հայ փախստականներուն որպէս զի իրենց հայրենիքը վերադառնան։ «Մեր գլուխը կը գտնուին, կ'ըսէ Թուրք թղթակիցը, արդարասէր և սահմանադրական վեհապետ մը, Երեսփ. Ժողով մը և միութեան և յառաջդիմութեան ծառայող երիտասարդներէ կազմուած դահլիճ մը», և ես կ'աւելցնեմ, ազատամիտ և արդարասէր յայտարարուած կուսակցութիւն մը որ հինգ վեց ամիսէ ի վեր Աւերի երկրին իշխանութիւնը կը վարէ։ Բոլոր այս գեղեցիկ պայմանները արգելք մը չեն ըլլար կոր սակայն որ Կիլիկիան շարունակէ սարսափի տակ ընկճուիլ, թշուառութիւնը միահեծան տիրապետէ, յայտնի ոճրագործներ կոկոզավիզ ու բարձրագլուխ շրջին իրենց զոհերուն աչքին առջեւ, Ասաֆի պէս նողկալի ու ապացուցուած եղեռնագործ մը գրեթէ ազատ արձակուի, անմեղ Հայերու ձերբակալութիւնը շարունակուի և բոլոր այս վիթխարի անիրաւութեանց դէմ բողոքող պատրիարքի մը ձայնը անլսելի մնայ։ Ինչո՞վ այս իրողութիւնները բացական սրտապնդիչ կ'ըլլան կոր որպէս զի Ատանայի և Հալէպի Հայերը ա՛լ զզուած, ա՛լ յուսահատած, աչուըներնին հեռաւոր հորիզոններ չերկարեն, ուրիշ երկիրներու մէջ չերթան փնտռելու այն հանգստութիւնն ու ապահովութիւնը որ կը զլացուի իրենց նոյն իսկ սահմանադրական ռէժիմի տակ։

Անշուշտ, հաստատում մըն է լոկ ըրածս, իրողութեան մը և հոգեբանութեան մը հաստատումը. ապա թէ ոչ չիքակօյի Թուրքէն աւելի փափաքող ենք որ մեր հայրենակիցները չլքեն իրենց երկիրը, չթողուն իրենց հայրենական տուները, և մնան, մնա՛ն, կառչին իրենց խլեակներուն, տեսակ մը յամառութեամբ որ գուցէ շատ դիւր չգայ ոմանց ու հաճելի՝ շատերու։ Բայց ինչպէս խօսք հասկցնել այդ սարսափահար խեղճերուն։ Ի՞նչ ըսել, ի՞նչ ընել... Հոգին անուշ է, բարեկամ, և կեանքերը որքան ալ թանկագին չկատուին մեր կարգ մը խոլամ հայրենակիցներուն կողմէ, քանի որ մէկ հարուածով ահա երսուն հազար հատ ալ ջնջեցին անոնցմէ, — պայմանով որ Հայերուն պատկանին այդ կեանքերը —, անոնց տէրերը կ'ուզենք ունին սակայն աւելի մեծ արժէք մը տալու իրենց գոյութեան։

Թուրք թղթակիցը կը պնդէ այնպիսի ճշմարտութիւններու վրայ, որոնց հաշակողը մենք Հայերս եղանք Սահմանադրութենէն ետքը. «Ձեռք ձեռքի աշխատելով յառաջդիմելու և մէկ հայրենիքի մէջ եղբայրաբար ապրելով երջանիկ ապրելու պէտք ունինք», կ'ըսէ։ Շա՛տ լաւ. հակառակը պնդո՞ղ կայ։ Բայց մեր Թուրք բարեկամը չէ՞ կարծեր որ Կիլիկիայի մէջ եղածին պէս բաներ կրնան յաւէտ այդ ձեռքերը իրարմէ հեռացնել և արգելք ըլլալ եղբայրաբար, երջանիկ ապրելու պէտքին։

—Կը հարցնեմ, կ'ըսէ թղթակիցը, գաղթող կամ գաղթելու պատրաստուող հայրենակիցներուս, միթէ Ամերիկա գալով աւելի՞ երջանիկ պիտի ըլլան։

Ես ալ կը հարցնեմ.

—Միթէ Ամերիկայի մէջ խաղաղ քաղաքացիներ կը ջարդե՞ն, կը թալլե՞ն, յայտնի ոճրագործներ անպատիժ կը պտըտի՞ն, անմեղներ կը բանտարկուի՞ն, կախաղան կը հանուի՞ն...

Եր. Սրմաքէշխանլեան

ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔ ՄԸ ՇԻՐՎԱՆԶԱՏԷԻ ,,ԿՈՐԾԱՆՈՒԱԾԸ"ԻՆ ԱՌԹՈՎ

Պէտք է խոստովանիլ, որ վերջերս պոլսահայ լրագրութեան մէջ ոչ մէկը մեր ռուսահայ շնորհալի ու տաղանդաւոր գրագէտ Շիրվանզադէի Կործանուածի առթով այնքան լուրջ և հոգեբանական քննադատական վերլուծութիւն չըրաւ, ինչպէս Ազատամարտի մէջ Պ. Ռ. Դարբինեանը։

Բայց թոյլ տուէք նկատել, որ այնքան կարող, խորքն ու երեւոյթները հոգեբանօրէն ճշգրիտ կերպով ըմբռնող և վերլուծող քննադատ Պ. Ռ. Դարբինեան, իր այնքան լուրջ ու հետաքրքիր քննադատական ուսումնասիրութեան մէջ ըրեր է մէկէ աւելի անիրաւութիւններ, որոնց մասին ստիպուած ենք երկու խօսք ըսել։

Պ. Ռ. Դարբինեանի ուսումնասիրութեան մեծագոյն մասի հետ գաղափարակից ըլլալով հանդերձ կ'աւելցնենք. մեզ կը թուի թէ Շիրվանզադէ իր այդ դրամայով ուրիշ բան չէ ուզած ցոյց տալ, բայց եթէ որոշ խառնուածքով ու դաստիարակութեամբ անհատներու հոգեբանական, երբեմն մտաւորական, և երբեմն արտասովոր պարագայի մը ուսումնասիրութիւնը, և այդ տեսակէտով Պ. Դարբինեանի քննադատութիւնը՝ այդ տիպերը մասնանշելով երկու գաղափարական մեծ հոսանքներու ներկայացուցիչներ և հարուածելով Շիրվանզադէն—բոլորովին անիրաւ է և սանձարձակ։ Գրող մը իրաւունք ունի արտացոլացնել իր գրուածներու մէջ ամեն տեսակ դաւանանքներ ու աշխարհայեացքներ, խառնուածքներ, զգացումներ ներկայացնող տիպարներ, որքան ալ անոնք հակասեն ընկերական պայմանադրութեանց սովորական կազմածքին, բաւական է որ այդ տիպարները իրենք իրենց համար տրամաբանական ու կենդանի ըլլան։

Եթէ Շիրվանզադէ իր այդ տրամայի մէջ քարոզելու ձգտում ունենար և եթէ այս կամ այն դաւանանքի ու աշխարհահայեացքի դէմ բողոք բարձրացուցած ըլլար և ասով մասնանշէր երկու հոսանքներու ներկայացուցիչները—ինչպէս կ'ըսէ Պ. Դարբինեան և ինչ որ մենք չենք տեսներ—ու դատապարտելով մէկ կողմը, միւսին առաւելութիւն տար, այն ժամանակ հասկնալի կ'ըլլար Պ. Դարբինեանի անարդար դիտողութիւնը։ Ու քիչ վարը կ'աւելցնէ. «Եւ Շիրվանզադեի տեսակէտը, «Կործանուածը»ի մէջ յեղափոխական տարբեր ուղղութիւններու վերաբերմամբ, տարաբաղդաբար գրեթէ ոչնչով չի զանազանուիր փողոցներու մէջ իրենց կրթութիւնը ստացած տգէտ յեղափոխականներու գրգռիչ ըմբռնումներէն։ (*)

Մենք որքան կարողացանք հասկնալ, «Կործանուածը»ին մէջ այդ տեսակ «գրգռիչ ըմբռնումներ» բնաւ չկան. Շիրվանզադէ աւելի հեռու ըլլալով հանդերձ, նկարեր է այնպիսի տիպեր, սօցիալ դեմօկրատներէ, անիշխանականներէ ու թունդ ազգայնականներէ, որոնք ոչ թէ չեն գտնուիր Կովկասում, այլ և շատ-շատ են անոնք։ Այլ բան է թէ հասարակական երեւոյթներու էութեան թափանցելու, տարբեր սօցիալական-գաղափարական խմբակցութեանց պայքարի բնոյթի մասին մակերեսային հասկացողութիւն ունենայ Շիրվանզադէ, բայց ըսել զայն համեմատել մի պրոֆեսսորի, մի խուլիգանի կամ փողոցային կինտոյի հետ, ոչ միայն անիրաւ է, այլ դէմ գրական էթիքային։

Երբ հեղինակը չէ կարողացեր ուսումնասիրել կամ մէկ անգամէն արտացոլացուցեր իր այդ տեսակի մէջ առաջին տրամայի մէջ խակապէս «արիւնոտ եղերերգութիւններով ու անհամար հերոսութիւններով լի մեր կեանքը, որ մեծ ոգեւորութեանց և մահաասարսուռ հիասթափութիւններու շրջաններ է ապրեր», ելել ըսել թէ «ունենալով չափազանց փուքեր գաղափար մեր իրականութեան մէջ մարմնող յեղափոխական կուսակցութեանց խմբակներու մասին, Շիրվանզադէն գծագրեր թիւրիմացութեամբ մը անհաշտ հակադրութիւններ է գտեր այնտեղ, ուր չկան», անտեղի է։

«Կործանուածը» իր թերութիւններով հանդերձ հրապարակ կը հանէ մի մեծ խնդիր, այն է՝ ազգային, միջազգային և սօցիալիստական խնդիրներ, որոնք թէև իրարու հետ հաշտեցուցած է արդի ընկերաբանութիւնը, բայց որոնց մասին չէ ըսած իր վերջին խօսքը։ Ահա գործ մը, որ մտածել կուտայ, գաղափարներու պայքար կը յարուցանէ, մեր ընթացիկ կեանքին հետաքրքիր ու կենդանի գործ մը։ Անշուշտ հեղինակը՝ մինչև առանձին գրքով լոյս տեսնելը կ'օգտուի քննադատութիւններէն, աւելի կատարեալ դարձնելու իր գործը։

ՄԻՐ-ԵՐԿԱԹ

Իզմիր

(*) Ստորագծումը մերն է։ Մ. Ե.

ԹՈՒՐՔԵՒՊՈՒԼՂԱՐ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՅ

(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

Սօֆիա, 9 Յունվ.

Ճիշդ այն պահուն երբ մտքերը յուզուած են երկու երկիրներու ձգտեալ յարաբերութեանց պատճառաւ, հասած պաշտօնական լուր մը ա՛լ աւելի կը գրգռէ միտքերը։ Կռիւը սկսած է հետեւեալ կերպով. սահմանագլուխին վրայ պուլկար Տօրմուշէվօ գիւղին մօտ, սահմանապահ պուլկար զինուոր մը պտըտած ատեն կը դիմաւորէ Թուրք զինուոր մը։ Այս վերջինը, առանց պատճառի, պուլկար զինուորին վրայ զէնք կը պարպէ, բայց չի յաջողիր սպաննել։ Այն ատեն պուլկար զինուորն ալ կ'սկսի հրացանաձգութեան, որուն վրայ երկու կողմէն օգնութեան կը հասնին կարեւոր ուժեր և երթալով կռիւը աւելի սաստիկ կ'ըլլայ և կը տեւէ երկու օր։ Պուլկարական տեղեկութեանց համաձայն, Պուլկարներէն վնաս չի կայ, բայց Թուրքերէն չորս հոգի մեռած և մէկ քանի վիրաւոր կան։ Ընդհարումը դադրելէն ետքը թուրքեւպուլկար մասնախումբ մը վայրը հասած էր՝ տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարելու։ Պուլկար թերթերը այս լուրը կը հրատարակեն մեծ յուզումով։ Սօֆիայի քաղաքական շրջանակներուն մէջ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի այսպիսի ընդհարումներու, ճիշդ այն ժամանակ երբ արդէն երկու տէրութեանց միջեւ յարաբերութիւնները խիստ լարուած են։

ՄԿՐՏԻՉ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (26)

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐ ՏԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

Ը.

ԻՖ ԴՂԵԱԿԸ

—Լա՛ւ, գոչեց ոստիկան-զինուորը, մէկ ծունկը դնելով Տանթէսի կուրծքին վրայ, ինչ լաւ կը բռնէք նաւազի ձեր խօսքը։ Եկէք այսուհետև վստահեցէք կեղծանոյշ մարդոց։ Սիրելի բարեկամս, եթէ շարժում մը ընէք հիմա, միակ շարժում մը, գնդակը կը տեղաւորեմ ձեր գլխուն մէջ։ Ինծի տրուած առաջին հրամանիս մէջ թերացայ, բայց կ'ապահովցնեմ որ երկրորդ հրամանը պիտի գործադրեմ։

Ու քարաբինան Տանթէսի վրայ ծռեց, որ հրացանին փողը զգաց քունքին վրայ։

Տանթէս պահ մը գաղափարն ունեցաւ այդ արգիլուած շարժումն ընելու և բռնի կերպով վերջ տալու այն անակնկալ դժբախտութեան, որ գլխուն եկած էր, իր անգղի մագիլներուն մէջ սեղմելով զինքը։ Բայց Տանթէս խորհեցաւ որ դժբախտութիւնը ճիշդ անակնկալ ըլլալուն համար էր որ կրնար տեւական չըլլալ. յետոյ Պ. տը Վիլֆորի խոստումները միտքը ինկան, ու նաւու մը խորը՝ ոստիկան զինուորի մը ձեռքէն սպաննուիլը տգեղ և անհրապոյր թուեցաւ իրեն։ Հետեւաբար նաւուն տախտակամածին վրայ ինկաւ, կատաղի մռնչիւն մը արձակելով և ձեռները կրծելով զայրոյթէն։

Միեւնոյն ատեն բուռն ընդհարում մը ցնցեց նաւակը։ Նաւավարներէն մէկը ապառաժի մը վրայ ցատկեց, որուն հանդիպած էր նաւակը։ Չուան մը ճռնչեց՝ սանակի մը շուրջը թաւալելով։ Տանթէս հասկցաւ որ նաւակը հասած էր իր տեղը ու ցամաքին կը կապէին զայն։

Արդարեւ, պահնորդները, որոնք Տանթէսի թեւէն ու հագուստին օձիքէն բռնած էին, ոտքի ելլելու ստիպեցին զայն, որպէս զի ցամաք ելլէ։ Ցետոյ քաշքրտեցին դէպի այն սանդուխի աստիճանները, որոնք միջնաբերդին դուռը կ'առաջնորդէին, մինչ ոստիկանութեան մարդը հրացանով մը զինուած, բանտարկեալին ետեւէն կուգար։

Մնաց որ, Տանթէս ա՛լ անօգուտ ընդդիմութիւն չըրաւ. իր դանդաղութիւնը առաջ կուգար անշարժութենէ քան թէ ընդդիմութենէ. գինովի պէս շլմորած ու դանդաչուն էր։ Տանթէս տեսաւ որ զինուորները կը մագլցէին ցից զառիթափէն վեր. զգաց որ սանդուխներ կային և այդ պատճառաւ կը բռնադատուէր ոտքերը վեր առնելու. նշմարեց որ դրան մը տակէն կ'անցնէր և այդ դուռը իր ետին կը գոցուէր, բայց այդ ամէնը մեքենաբար, կարծես մշուշի մը մէջէն, առանց դրական բան մը նշմարելու։ Տանթէս ծովն ալ չէր տեսներ, բանտարկեալներու այդ անհուն վիշտը, որոնք միջոցը կը դիտեն սա ահարկու զգայութեամբ թէ այդ անջրպետը կտրելու մասին անզօր են։

Պահ մը կեցան, և այդ միջոցին Տանթէս փորձեց ամփոփել միտքը։ Իր շուրջը նայեցաւ. քառակուսի բակի մը մէջ կը գտնուէր՝ չորս բարձր պատերէ բաղկացած. պահակներու յամր ու կանոնաւոր քայլափոխերու ձայնը կը լսուէր. ամէն անգամ որ անոնք կ'անցնէին երկու-երեք ցոլքերու առջեւէն, որոնք դղեակին ներսը շողացող երկու-երեք լոյսերէ առաջ կուգային, հրացաններու փողին փայլը կը տեսնուէր։

Գրեթէ տասը վայրկեան սպասեցին. վստահ թէ Տանթէս ա՛լ եւս չէր կրնար խոյս տալ, ոստիկան-զինուորները հեռացած էին անոր քովէն։ Հրամաններու կը սպասէին անոնք, և այդ հրամանները հասան։

—Ո՞ւր է բանտարկեալը, հարցուց ձայն մը։

—Ահաւասիկ, պատասխանեցին ոստիկան-զինուորները։

—Թո՛ղ ինծի հետեւի. իր բնակարանը պիտի առաջնորդեմ։

—Գացէք, ըսին ոստիկան-զինուորները, Տանթէսը հրելով։

Բանտարկեալը իր առաջնորդին հետեւեցաւ, որ գրեթէ ստորերկրեայ սրահ մը տարաւ զայն. սրահին պատերը մերկ ու թաց էին՝ արցունքի գոլորշիներով թրջուած կարծես։ Կանթեղի նմանող ճրագ մը դրուած էր աթոռակի մը վրայ, որուն պատրոյգը կը լողար ժահտահոտ ճրագուի մը մէջ. այդ ճրագը կը լուսաւորէր սոսկում ազդող սրահին փայլուն միջնորմները և Տանթէսի ցոյց կուտար իր առաջնորդը, տեսակ մը ստորադաս բանտապահ, գէշ հագուած ու գռեհիկ երեւոյթով։

—Ահաւասիկ ձեր սենեակը այս գիշերուան համար, ըսաւ ան. ատենը ուշ է և բերդին կառավարիչը քնացած է հիմա։ Վաղը առտու երբ արթննայ, թերեւս ձեր բնակարանը փոխէ. մինչև այն ատեն ահա ձեզի հաց. ջուր կայ սա սափորին մէջ, և խշտիք մը՝ սա անկիւնը. բանտարկեալի մը երազած բոլոր բաները կան։ Գիշեր բարի։

Տանթէս բերանը բանալու չխորհած, հացին դրուած տեղը չնշմարած, ջուրին տեղը չհասկցած և ոչ ալ աչքերը դարձուցած դէպի այն անկիւնը՝ ուր կը հանգչէր խշտիքը, բանտապահը կանթեղը առնելով դուռը գոցեց. Տանթէս զրկուած էր այն աղօտ լոյսէն ալ, որուն շնորհիւ տեսած էր իր բանտին թաց պատերը։

Ուրեմն Տանթէս ինքզինքը մինակ գտաւ մթութեան ու լռութեան մէջ, այնքան համր և այնքան մռայլ որքան այդ կամարները, որոնց սառուցիկ պաղութիւնը կը զգար իր հրատոչոր ճակտին վրայ։

Երբ արշալոյսին առաջին շողերը քիչ մը լոյս սփռեցին այդ որջին մէջ, բանտապահը հրաման բերաւ թէ Տանթէս իր տեղը պիտի մնար։ Բանտարկեալը տեղէն չէր շարժած։

Երկաթէ ձեռք մը կարծես այն տեղը գամած էր զինքը. միայն թէ իր խորաթափանց աչքը ծածկուած էր արցունքներու գոլորշիներէն գոյացած այտումի մը ներքև։ Անշարժ էր ան ու գետնին կը նայէր։

Ամբողջ գիշերը ոտքի վրայ անցուցած էր, առանց վայրկեան մը քնանալու։

Բանտապահը մօտեցաւ և Տանթէսի շուրջը դարձաւ, առանց նշմարուելու անոր կողմէ։

Տանթէսի ուսին զարկաւ. ան սարսռաց ու գլուխը ցնցեց։

—Չքնացա՞ք բնաւ, հարցուց բանտապահը։

—Չեմ գիտեր, պատասխանեց Տանթէս,

Բանտապահը զարմանքով դիտեց Տանթէսը։

—Անօթի չէ՞ք։

—Չեմ գիտեր, պատասխանեց Տանթէս։

—Բան մը կ'ուզե՞ք։

—Կառավարիչը տեսնել կ'ուզեմ։

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ

Մինչեւ ցարդ կատարուած ընտրութիւնները ցոյց կուտան թէ երկու զօրաւոր հոսանքներէն՝ որոնք կը յառաջանան իրարու դէմ, պահպանողական (մաքսապաշտական) հոսանքն է որ կը բարձրանայ և կը կասեցնէ ազատական (ազատ-փոխանակութեան կուսակից) հոսանքը։ Անանկ որ այս վերջին կուսակցութիւնը, որպէս զի կարենայ Երեսփ. Ժողովը կառավարել և ելեւմտացոյցը ընդունիլ տալ, յոյսը կրնայ դնել միմիայն Իռլանտացիներուն վրայ։ Բնականաբար, կացութեան մը առջեւ որ ինքնին բնաւ ո և է հաւաստիք չ'ընծայեր Խորհրդարանի մը երկարակեցութեանը մասին, ամէնէն ծայրայեղ միտքերը հնարաւոր կը կարծեն ձախողուած մը։ Կարգ մը շրջանակներու մէջ կը յիշեցնեն թէ նոր ելեւմտացոյցը որքան անժողովրդական է Իռլանտայի մէջ՝ 50,000,000 ֆրանքի նոր տուրքերուն պատճառաւ որով կը ծանրաբեռնուի Իռլանտա։ Նոյն իսկ Իռլանտացիներու մաս մը ձեռնպահ պիտի մնայ եղեր՝ ընդդիմադիր կուսակցութեան չկարենալով յարիլ։ Այս պայմաններուն մէջ, կ'ըսեն, ոչ Պ. Պալֆուր, ոչ Պ. Էսքուիթ չպիտի հասնին կառավարութեան ղեկը ձեռք առնել, և Թագաւորը պիտի ստիպուի, ըստ սահմանադրութեան, նախարարապետ անուանել իր ուզած մէկ մարդը։ Բայց այս ենթադրութիւնները անշուշտ հետեւանք են այն ջղագրգիռ վիճակին որով կը յայտնուին ամէնէն լուրջ մտքերն իսկ, եղելութեանց տարօրինակութենէն սահմռկած։ Բնաւ տարակոյս չի վերցներ որ եթէ Պ. Էսքուիթ դահլիճին ղեկավարութիւնը ձեռք առնէ, իր տրամադրելիք մեծամասնութեամբ չպիտի կրնայ մինչեւ վերջը պայքար մղել Լորտերու վէթօյին դէմ, եթէ քանի մը ամիսներ չձգձգէ այս խնդիրը, այդ պահուն միեւնոյն ժամանակ Պ. Չըրչիլ կողմէ ներկայացուած ընկերային բարենորոգմանց զանազան օրէնքներ քուէարկել տալով։

Անգլիոյ մէկ ծայրէն միւսը, ագարակապաններն ու հողագործները ազատ փոխանակութեան դէմ կ'ելլան այն բոպէին իսկ երբ արմատականները յոյսերնին անոնց վրայ դրած էին։ Շարժումը անդիմադրելի կ'երեւայ. երեք օրուան մէջ ագարակականները մօտ վաթսուն աթոռ կորսնցուցին. Քենդի շրջանակին մէջ, 1283 քուէի ազատական մեծամասնութիւն մը փոխուեցաւ միութենական մեծամասնութեան՝ գրեթէ կրկին քուէով. բացի մէկ քանի բացառութիւններէ, ամէնուրեք ուր միութենականները չընտրուեցան, ազատական մեծամասնութիւնները կէսուկէս վար իջան։ Իսկապէս, ասոնք անբացատրելի արդիւնքներ են, որովհետեւ գիւղական զանգուածներուն շահը կը պահանջէր քաջալերել կուսակցութիւն մը որ մատչելի է մեծ կալուածատէրները հարուածել։ Կրնային, եթէ խենդ չէին, լորտերուն կողմը բռնել և պաշտպանել հին դրութիւնները որոնք իրենց ստրկութեան խորհրդանշանը եղա՞ն։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Վերջերս, Միացեալ-Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Պ. Քնօքս առաջարկած էր Ռուսիոյ և Ճափոնի՝ Մանչուրիոյ մէջ իրենց ունեցած երկաթուղիները թողուլ Չինաստանի՝ իբրեւ չէզոքութիւն, որպէս զի երկու կառավարութեանց մէջ այդ երկաթուղիներուն պատճառով ծագելիք վէճերը միանգամ ընդ միշտ վերջանան։ Թէ ռուս թէ ճափոնական կառավարութիւնները մերժեցին այս առաջարկը։ Բայց Նիւ-Եօրքէն կը գրեն Թայմզի թէ կը կարծուի որ այդ ծրագիրը, թէեւ առ այժմ մէկ կողմ դրուած, բայց բոլորովին մոռացութեան մատնուած չէ։ Կ'ըսուի թէ Միացեալ-Նահանգները իրենց դիրքը զօրացուցած են Ծայրագոյն-Արեւելքի մէջ՝ երկու տէրութեանց առաջարկելով անշահախնդիր ծրագիր մը և ստիպելով երկու շահակից կողմերը որ յստակօրէն յայտնեն իրենց միտքը։ Ամերիկեան մամուլին կարծիքը այս է ընդհանրապէս, որ Ճափոնի նկատմամբ թշնամական ըլլալէ չի դադրիր, նկատելով որ Ռուսիան, այս խնդրին մէջ Ճափոնի խորհուրդին հետեւած է։ Ակներեւ է թէ այս առաջարկին հետեւանօք Ճափոնի և Միացեալ-Նահանգներուն մէջ անհամաձայնութիւններ պիտի ծագին, և ասիկա ճիշդ այն բոպէին երբ երկու երկիրներուն մէջ առեւտրական և բարեկամական դաշնադրութեան վերակնքումը մօտալուտ է։

ՌՈՒՍԻԱ

Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն Մաքենի թէ ռուսական զինուորական ուժերուն ամբողջական վերակազմութիւնը կը կայանայ երեք զատ զատ բանակներու կազմութեան մէջ, որոնք պատրաստ ըլլան դիմադրելու ամէն պատահականութեան։ Ձեռք առնուած կարգադրութեանց շնորհիւ, գործունէութիւնը աւելի արագ պիտի ըլլայ։ Այս կերպով Ռուսիա իր զօրութեան ապացոյցը կուտայ Եւրոպայի, արգիլելու համար ամէն կարելի յարձակում և ընդհ. խաղաղութիւնը պահպանելու համար։ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար տ'Էրէնթալ կոմսին հաղորդած յայտարարութիւնները փոփոխութիւն մը առաջ պիտի բերեն ի նպաստ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ բարւոք յարաբերութեանց վերահաստատման։

*** Բեդերսպուրկի Ս. Պետրոս և Պօղոս բերդին մէջ գումարուող Պատերազմ. Ատեանին առջեւ Յունվ. 9ին տեղի ունեցեր է Ալեքսանդր-Ալեքսիէֆ Բեդրովի դատը։ Այս մարդը ամբաստանուած էր իբրեւ սպանիչը գաղտնի ոստիկանութեան պետ գնդապետ Քարբօֆի։ Այս զգայացունց դատը կատարուեր է դռնփակ, Նիքիֆօրով զօրավարին նախագահութեանը տակ։ Դատախազի պաշտօնը կը վարէր գնդապետ Իլինէն։ Ամբաստանեալին փաստաբաններն էին Զարուտնի, Քալմանովիչ և Մէնտէլշթամ։ Բեթրօֆ կը պատկանի յեղափոխական կազմակերպութեան մը և մարդասպանութիւն գործած է, յանցանքներ որոնք 279 յօդուածին գործադրութիւնը առաջ կը բերեն, այսինքն մահու պատիժ։ Վերջին պահուն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պատերազ. Ատեանը մահուան դատապարտեր է Բեդրօֆը, որ պիտի կախուի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ

Բարիզէն հետեւեալ նոր հեռագիրները հասած են երէկ, Ֆրանսայի աննախընթաց ողողումներուն մասին։ Յորդումը կ'աւելնայ. Ինվալիտ և արտաքին գործոց պաշտօնատունը բոլորովին անանցանելի դարձած են։ Արտաքին գործոց նախարարութեան գրասենեակները պարպուեցան։ Սէն գետին բարձրութիւնը 95.10ի հասաւ։ Ողողումները սարսափելի են։ Արտաքին գործոց պաշտօնարանը որ վտանգի մէջ էր, ողողուած է։ Աւսթերլից և Ինվալիտի կայարանները ջրասոյզ եղած են։ Բարիզի ստորերկեայ երկաթուղին և ո՛չ մէկ կէտի վրայ կը բանի։ 50,000 հոգի անպատսպար մնացած են. ամբողջ քաղաքը խորունկ անձկութեան մատնուած է։ Ութսուն սանթիմեթրի նոր աճում մը կը նախատեսուի։ Ութսուն ինքնաշարժ նաւակներ ղրկուեցան կառավարութեան կողմէ, ազատարարական գործը ապահովելու համար։ Կացութիւնը խիստ վտանգալի է։ Սէն տանող փողոցները ոստիկանութեան կողմէ գոցուած են։ Հանրապետութեան նախագահը քաղաքին ողողուած մասերը կ'այցելէ։ Հազարաւոր անպատսպար մարդիկ հիւրընկալուած են։ Բազմաթիւ զոհեր կան, որոնց մէջ կը գտնուին նաեւ ազատարարութեան գործին զբաղող զինուորներ։ Գաւառներէ եկած լուրերն ալ շատ ցաւալի են։ Ո՛չ ոք կը յիշէ այս տեսակ աղէտ մը։ Ազատարարութեան համար անձնուէր ջանքեր ի գործ դնողներուն եռանդը սքանչացում կը պատճառէ։ Կառավարութիւնը գերմարդկային ջանքեր կ'ընէ ամէն անակնկալ պատահականութեան առաջքը առնելու համար։ Սէն Լազարի կայարանին մօտ գտնըւող ծառուղիին զանազան մասերը կքեցան։ Ջուրը կոխեց Քաղաքապետարանին և Էյֆէլի աշտարակին անթել հեռագրի կայանին ստորին յարկերը։ Մարն գետին յորդումն ալ շարունակ կ'աւելնայ։ Քանի մը հազար արկածեալներ, իրենց գոյքերով, հետզհետէ Բարիզ կը ժամանեն։ Տուլոսի և Սաօնի յորդումները պակսելու վրայ են։ Ալֆօռ-Վիլի կացութիւնը ծանրացած է։ Վախ կայ որ Մառնի ողողումները միանան Սէնիններուն հետ։

Հռոմէն քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ամբողջ Իտալիան կը մասնակցի այն սուգին որուն ենթարկուեցաւ Ֆրանսա, այս աղէտին պատճառով։ Մ. Ռուպինի հեռագրով ցաւակցութիւն յայտնեց Մ. Միլըռանի։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐ. ՏԱԳՆԱՊԸ

Յունաց Պատրիարքարանի տագնապը բաւական ծանրակշիռ երեւոյթ մը ունի, թէեւ հաշտութեան մը կամ համաձայնութեան մը յոյսերը նուազած չըլլան։ Տ. Եօաքիմ Պատրիարքը պաշտօնէ քաշուած է. հրաժարածի պէս բան մը գրեթէ։ Սինոդին անդամներուն մեծամասնութիւնը Պատրիարքին հակառակ է և Տ. Եօաքիմ չուզեր տեղի տալ Սինոդի վերակազմութեան խնդրին մէջ, որ մասնակի կերպով կը կատարուի երկու տարին անգամ մը։ Սինոդականները կ'ուզեն աւանդական դրութեան հետեւիլ, մինչ Պատրիարքը կը պնդէ թէ իրաւունք ունի Սինոդին ընտրութիւնները կատարելու կամ վարելու զանոնք։

*** Խառն Ժողովը, առջի առտու Ֆէնէր երթալով, երկար խորհրդակցութիւններ ունեցաւ պատրիարքին հետ։ Կէսօրին Խառն Ժողովը գումարուեցաւ, Նիկիոյ եպիսկոպոսին նախագահութեամբ։ Անդամ Բանճիրի պէյի առաջարկին վրայ, Նախագահ մետրապոլիտը պարզելէ յետոյ պատահած միջադէպը, յայտարարեց թէ Սինոդը որոշած է ըստ կանոնի կատարել իր վերակազմութիւնը, բայց Պատրիարքը չընդունելով այդ կարծիքը, քաշուած էր ժողովէն։ Նիկիոյ մետրապոլիտը աւելցուց թէ Խառն Ժողովը պէտք է հետեւէր Սինոդին օրինակին, այն է պատրիարքէն խնդրել որ կանոնին համակերպի։ Անդամներէն Պ. Թէօհարիտիս խնդրեց նախագահէն բացատրել այդ կանոնը։ Նախագահը պատասխանեց թէ Սինոդը ազգ. կանոններու համաձայն շարժած է, բայց վիճաբանութիւնը Սինոդին վերակազմութեան վրայ դարձած ըլլալուն, Խառն Ժողովը ձեռնհաս չէ այդ մասին։ Ժողովը համակարծիք գտնուեցաւ թէ կրօնական նուիրապետութիւնը անբնական վիճակի մը մէջ կը գտնուի ի վնաս ազգ. շահերու։ Պ. Քարաթէօտորի իր ընկերներուն կողմէ նախագահին առաջարկեց հաղորդել Սինոդը որ պարզէ Պատրիարքի հրաժարականին պատճառները։ Ասոր վրայ՝ եկեղեցական անդամները պատասխանեցին թէ Քաղաքական Ժողովին բաղձանքը պիտի յայտնեն, կացութիւնը չկնճռոտելու համար։ Բայց աշխարհական անդամները պատասխանեցին թէ իրենց առաջարկը հաղորդուի երբ բաղձանքը ամբողջ Խառն Ժողովին, և այդ մասին որոշում մը տրուի նոյն օրն իսկ։ Նախագահ եկեղեցականը դիտել տուաւ թէ աշխարհական անդամները իրենց սահմանը կ'անցնէին և թէ չէր կրնար ո և է վիճաբանութիւն թոյլատրել այդ մասին։ Այն ատեն անդամ Բանճիրի պէյ, զայրացած, ձեռքը սեղանին զարկաւ և կծու խօսքեր ուղղեց կրօնական նուիրապետութեան դէմ։ Յետոյ Խառն Ժողովը վերջացաւ։ Կրօնականները մեկնեցան, իսկ աշխարհականները երկարօրէն խորհրդակցելէ յետոյ Պատրիարքին մօտ գացին ու անոր հետ տեսակցեցան։

*** Պատր. տագնապի խնդրոյն մէջ կարուկ ընթացք մը չի բռներ յոյն մամուլը։ Նէօլօղոս կը պաշտպանէ Պատրիարքին հակառակորդ մետրապոլիտները։ Պրօօտոս և Բարրիս Պատրիարքը կը պաշտպանեն։ Թախիտրօմոս ալ միջին ճամբու մը կը հետեւի։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Հագգը փաշայի դահլիճին ծրագիրը Իտալիոյ և ամբողջ Եւրոպայի մէջ լաւ տպաւորութիւն առաջ բերած է։

*** Աւստրիական Ֆրէնտենպլաթ լրագիրը Հագգը փաշայի ծրագրին վրայ խօսելով կ'ըսէ. «Անշուշտ ամէն կողմ շատ նպաստաւոր ընդունելութիւն պիտի գտնէ ծրագրին սա խոստումը թէ Թուրքիա իր բոլոր ուժերը պիտի տրամադրէ՝ տէրութեանց միջեւ խաղաղութեան ազդակ մը դառնալու համար։ Նմանապէս ընդհանուր հաւանութեան պիտի արժանանայ ծրագրին այն հատուածը, ուր ըսուած է թէ «օրէնսդիր և գործադիր իշխանութիւնները ո՛րքան յարգեն իր բոլոր մանրամասնութիւններովը շնորհուած Սահմանադրութիւնը, Թուրքիա այնքան աւելի պիտի օգտուի ընդհանուր լաւ տրամադրութիւններէն»։ Ասոր ալ պատճառը սա է որ արտաքին քաղաքականութեան կրկէսին մէջ՝ Թուրքիոյ սահմանադրական ռէժիմին պահպանումին և ամրապնդումին գործը շատ կարեւոր դեր մը կը կատարէ»։

*** Բարիզի Տէմփ թերթը կ'ըսէ թէ Հագգը փաշա իր ծրագրին մէջ ոեւէ հակակրութիւն ցոյց չի տար Յունաստանի նկատմամբ, և թէ դժուար պիտի ըլլայ այդ նպաստաւոր զգացումները ունեցող ուրիշ եպարքոս մը գտնել։ Եթէ Կրետացիները չօգտուին անկէ, յառաջ ու պայծառ կացութիւն մը առաջ բերելու համար, և եթէ Յոյները թշնամութեան գրգռեն զանոնք, Կրետացիները անդարմանելի սխալ մը գործած կ'ըլլան։

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՇՈՒՐՋ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովի առջի օրուան նիստին մէջ կարդացուեցաւ Իզմիրի երեսփոխաններուն մէկ գրութեան կցուած հեռագիր մը, որով Չէշմէի ժողովուրդը կը խնդրէր Երկրագործական Պանքային պարտք ունեցողները նեղը չդնել։

*** Ժողովի նոյն նիստին մէջ, 120 երեսփոխաններ թագրիրով մը շնորհակալութիւն յայտնելով Նազիմէ Սուլթանուհիին արքայավայել նուէրին առթիւ, առաջարկեցին որ Խորհրդարանի նիստերը, ըստ առաջնոյն, վերստին տեղի ունենան Այա Սօֆիա, դատական պաշտօնատան մէջ, ուր պիտի գումարուի նաեւ Ծերակոյտը, մօտ ըլլալու համար գործադիր իշխանութեան։

*** Պիզայէն երեսփոխան ընտրուած էր տեղւոյն միւթէսարրըֆ Սամիհ պէյ, որուն հրաժարականը երեսփոխանութենէն՝ ընդունուեցաւ Ժողովին կողմէ։

*** Ժողովին վաղուան օրակարգն է հետեւեալը.

1. Շարունակութիւն խորհրդակցութեան, Երեսփ. Ժողովի Ժողովատեղին նախկին տեղը փոխադրելու համար տրըուած թագրիրին մասին։ 2. Երեսփոխաններու կողմէ տրուած թագրիրներ։ 3. «Հեղինակութեան իրաւունք»ի օրինագծին միացեալ յօդուածներուն վիճաբանութիւնը։

ՉԻՐԱՂԱՆԻ ՀՐԴԵՀԸ

Դատական քննիչ մարմինը կը շարունակէ իր գործը և յոյս կայ որ շաբթուան վերջը կարենայ իր տեղեկագիրը ներկայացնել։ Ելեքտրագէտ Պ. Բալվարա, որ, հրդեհին օրը, պալատան մէջ ելեքտրական թելեր կը զետեղէր, յայտարարած է թէ գետնայարկը կը գտնուէր այդ միջոցին և թէ բան մը չէր նշմարած։ Բայց հրդեհին արագ ծաւալման պատճառաւ դիտմամբ եղած կը նկատէ զայն։ Յիշեալ ելեքտրագէտը յայտարարած է նաեւ թէ այդ հոյակապ պալատան հսկողութիւնը շատ թոյլ էր։ Կարելի էր հոն մտնել ինչպէս ջաղացք մը կը մտնեն, առանց մէկուն կողմէ արգիլուելու։

ՍԱՄՍՈՆԻ ՄԷՋ ՎԷՃ ՄԸ

Սամսոնի առեւտրական դասուն և մաւունաճիներու մէկ մասին միջեւ ծանր վէճ մը առաջ եկած է նաւերու բեռնաւորման մասին կառավարութեան տուած մէկ հրամանին հետեւանքով։ Վաճառականները տեղւոյն Առեւտրական Սենեակին մէջ հաւաքուելով հեռագիր մը ուղղած են Ներքին գործոց Նախարարութեան։ Այդ հեռագրով կը պահանջեն որ կառավարական հրամանը ետ առնուի. հակառակ պարագային՝ լօք-աուդ (գործատէրերու կողմէ եղած գործերու դադարը՝ գործաւորները անգործ ձգելու համար) պիտի հռչակեն։ Լէյս շոգենաւը մեկնած է առանց բեռ առնելու։ Կացութիւնը ձգտեալ է։

ԹՈՒՐՔՕՊՈՒԼԿԱՐ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՅ

Արտաքին գործոց, Ներքին գործոց և պատերազմական նախարարները, Նախընթաց օր, Եպարքոսին մօտ երթալով, խորհրդակցութիւններ կատարեցին Թուրքօպուլկար սահմանագլխին վրայ վերջերս ծագած միջադէպի մասին։

*** Պուլկարիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ հրացանաձգութեանց քիչ յետոյ պուլկարական կայանի զինուորներուն կողմէ ճերմակ դրօշ պարզուած է, բայց օսմ. զօրքերը շարունակած են հրացան պարպել, առանց ուշադրութիւն ընծայելու։ Արտաքին գործոց նախարար զօրավար Բարրիքօֆ Սօֆիայի օսմ. դեսպանին մօտ երթալով, բողոքած է օսմ. զօրքերու ընթացքին մէջ։

*** Սօֆիայի Միր թերթը կը գրէ. «Տէմօքրաթները, որոնք իշխանութեան գլուխը կը գտնուին, կը կարծեն թէ մենք կը փափաքինք Թուրքիոյ հետ պատերազմիլ։ Կարգ մը օրաթերթեր, որոնք յարաբերութիւն ունին մեր պետական մարդոց հետ, ժողովուրդը խաբելու համար, յօդուածներ կը հրատարակեն և մտացածին ու երեւակայական հեռագիրներ կը յերիւրեն։ Սակայն իրենց ցնորական հրատարակութիւններով՝ այդ թերթերը կը գրգռեն Թուրքերը և այնպիսի պատրաստութիւններու կը մղեն զանոնք որ Թուրքիա ի վերջոյ պիտի ըսէ. «Հրամմեցէք, ձեր Մակեդոնիան եկէք առէք»։ Ամէնէն աւելի մարտական դիրք բռնող թերթը Վէչէրնա Բօշտա է։ Այդ լրագրին ըսածին նայելով, Պուլկարիա 1897ին, 1903ին, 1906ին, 1908ին և 1909ին առիթը փախցուցած ըլլալով պատերազմ հռչակելու Թուրքիոյ դէմ, գէթ հիմա ընելու է այդ բանը։ Նոյն թերթը կ'ենթադրէ որ Պուլկարիոյ յաղթանակը ապահովուած պէտք է նկատել, եթէ պատերազմ ծագի։ Եթէ այս անգամ ալ Պուլկարիա առիթը փախցնէ, յաղթանակը Թուրքերուն կողմը պիտի մնայ։ Այս տողերը կարդալով Թուրքերը բնականաբար պատրաստութիւններ պիտի տեսնեն ամէն հաւանականութեան դէմ»։

ՅՈՅՆԵՐԸ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ

Յունաց Պատրիարքարանի գործակատար Իքիատիս էֆ., առջի օր, դատական նախարարին յանձնեց թագրիր մը ի մասին Մակեդոնիոյ վիճելի եկեղեցիներուն և Էկզարքարանին ապօրէն կերպով Պոլիս մնալուն։ Գործակատարը նոյն թագրիրէն մէյ մէկ օրինակ յանձնեց նաեւ Ներքին գործոց նախարարին, եւ Երեսփ. Ժողովի ու Ծերակոյտի նախագահներուն։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բ. Դուռը որոշեց ալպաներէն գիտցող միւթէսարրըֆներ կարգել Ալպանիոյ մէջ, ալպանիացի երեսփոխաններու խնդրանքին վրայ։ Լ. Հէրըլտ դիտել կուտայ թէ ի՛նչ հարկ կար մասնաւոր դիմումներու, բնական լուծում մը տալու այդ խնդրին։ Նոյն թերթը կ'աւելցնէ թէ այդ հաշուով պէտք է Հայաստան ալ ղրկել հայերէն գիտցող միւթէսարրըֆներ, և ուրիշ տեղեր ալ այնպիսի պաշտօնատարներ որոնք տեղեակ ըլլան բնակչութեան լեզուին։

ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Գերմանիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ առտու, Այնալը-Չէշմէի բողոքականներու մատրան մէջ պատարագ մատուցուեցաւ։ Ներկայ էին դեսպանը և կինը, դեսպանական և հիւպատոսական պաշտօնատարներ գերման պահականաւին հրամանատարը և նաւազները։ Կէս օրին օսմ. պահականաւը թնդանօթ արձակեց։ Կէս օրէն յետոյ արարողապետ Կալիպ փաշա և արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Յովհաննէս էֆ. Գույումճեան գերման դեսպանատուն երթալով՝ իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին դեսպանին։ Երէկ իրիկուն մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ Թեւթօնիայի մէջ։

ՄԱՔՍԻ ՅԱՒԵԼՈՒՄ

Մաքսը հարիւրին 15 բարձրացնելու մասին կատարուած բանակցութիւնները չեն աւարտած տակաւին՝ ռուսական և իտալական կառավարութեանց կողմէ եղած կարգ մը առարկութիւններուն պատճառաւ։ Ռուսիա իր ներածած ալիւրի և ալքօլին համար դժուարութիւն կը յարուցանէ։ Կը յուսացուի որ մօտերս այդ դժուարութիւններն ալ պիտի հարթուին բարեկամաբար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Պատերազմական Նախարարութեան կողմէ նախընթաց օր հրաման ղրկուեցաւ Բ. և Գ. զօրաբանակներուն՝ պատրաստ գտնուիլ ամէն հաւանականութեան հանդէպ։ Նոյն նախարարութիւնը Չէյթուն Պրունին գործարանին յանձնարարեց 14 միլիոն փամփուշտ պատրաստել կարճ ատենի մէջ։

ՌՕ-ԻՍԼԱՄ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Կրթական նախարարութեան տեղեկագրին վրայ, դատական նախարարութիւնը պատրիարքարանէն ուզած է անոնց ենթարկուած բոլոր վարժարաններուն, ուսուցիչներուն և աշակերտներուն վիճակագրութիւնները։

ՉԱՓԱՒՈՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Նէօլօղօսի ըսածին նայելով, չափաւոր ազատական կուսակցութիւնը, որ 52 երեսփոխան անդամ ունի, մտադիր է այս շաբթու Ներքին գործոց նախարարին բազմաթիւ հարցապնդումներ ուղղել Ներքին գործերու և մասնաւորաբար Եէմէնի կացութեան վրայ։ Կը կարծուի թէ ազմկալից վիճաբանութիւն մը տեղի պիտի ունենայ այդ առթիւ։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

Էկզարքարանը թագրիր մը տալով կառավարութեան, բողոքած է Մակեդոնիոյ վիճելի եկեղեցիներու մասին Յոյներու կողմէ գումարուած միթինկներուն դէմ։ Յիշեալ թագրիրին մէջ ըսուած է թէ այդ միթինկները կրնան զայրոյթ առաջ բերել և հակառակ ցոյցի մը կազմակերպութեան պատճառ ըլլալ, ինչ որ եղբայրակցութեան արգելք կը դառնայ։ Էկզարքարանը իր թագրիրով ի վերջոյ կը պահանջէ որ կարելի եղածին չափ շուտ լուծուի վիճելի եկեղեցիներու խնդիրը։

*** Նէօլօղոս կ'իմանայ թէ Քէսրիէ գիւղախումբին Նէսթրամ գիւղին պուլկար բնակիչները տեղւոյն յունական եկեղեցիին վրայ յարձակելով գոյքերը կոտրած են։ Բաւականաչափ զօրք ղրկուելով՝ Պուլկարներէն տասնմէկ հոգի ձերբակալուած են։

ՕՍՄ. ՐԷԺԻՆ ԿՐԵՏԷԻ ՄԷՋ

Թախիտրօմոս կ'ըսէ թէ Կրետէի ծխավաճառները գործադուլ ըրած են, պահանջելով որ օսմ. Րէժիի ծխախոտները տուրքի ենթարկուին։ Արտաքին գործերու տնօրէն Պ. Ֆօմի բոլոր մեծ տէրութեանց հիւպատոսարանները երթալով՝ կացութիւնը պարզած է։ Այդ տեսակցութիւններէն յետոյ՝ Պ. Ֆօմի խնդրին կարգադրութեան հոգը յանձնած է կղզիին գործադիր իշխանութեան։

ԽՃՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական առեւտրական և ճարտարագործական պանքային հսկողութեան ներքեւ Ֆրանսացի ձեռնարկուներ 30,000 քիլօմէթր խճուղի պիտի շինեն Թուրքիոյ մէջ։

ՓԱԿՈՒԱԾ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐ

Ոստիկանութիւնը քանի մը օրէ ի վեր փակած է Բերայի Օտէօն և Վարիէթէ թատրոնները, հրդեհի դէմ նախազգուշական միջոցներէ զուրկ ըլլալնուն համար։ Թէփէ Պաշիի թատրոնն ալ գոցուած է առջի իրիկուն։ Թատրոններու տէրերը որոշած են ի գործ դնել պահանջուած բարեփոխումները։ Բայց անոնք կը խորհին որ ոստիկանութիւնը դարձեալ առարկութիւններ չպիտի ընէ։ Այդ պատճառաւ թատրոններու տնօրէնները չեն ուզեր մեծ ծախքեր ընել։ Քաղաքապետութիւնը հրամայած է Բերայի ոստիկանութեան՝ փակել բոլոր փայտաշէն թատրոնները մինչեւ որ վերջնական տնօրինութիւն մը ըլլայ։ Հրշէջ գունդերու հրամանատար Չէյլէնի փաշա մայրաքաղաքիս բոլոր թատրոնները այցելելով մասնագիտական յանձնախումբի մը ընկերակցութեամբ, տեղեկագիր մը պատրաստած է։

ԿԱՍԿԱԾ ՄԸ

Էնէ Գալէի (Իզմիր) ասկէ քանի մը շաբաթ առաջ Ֆրանսական նաւատորմիղին անցած պահուն՝ մարտանաւերէն ոմանց անիւին երբ թէ բան մը փաթթըւած ըլլալով նաւաբաժնի հրամանատարին կողմէ լողորդներ ծովը կ'իջեցուին՝ առանց բերդի հրամանատարի գիտութեան։ Քեօյլիւ ասիկա պատմելով կ'ըսէ թէ Իզմիրի բանալին կազմող և ծովուն յատակը թօրփիլներ զետեղուած այս տեսակ կարեւոր տեղի մը նոյն իսկ բարեկամ տէրութեան մը կողմէ աչքէ անցուիլը հաճելի բան մը չէ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

10,000 ՈՍԿԻԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ՄԷՋ

Ֆրանսական Նամակատանը կատարուած մանտա-բօսթի գողութեան մէջ մասնակցութիւն ունեցողներուն հարցաքննութիւնը կատարուեցաւ առջի օր։ Գողութիւնները գործուած են ֆրանսական նամակատան Պոլսոյ մասնաճիւղին մէջ։ Այդ գողութիւնները բաւական ատենէ ի վեր գործուելուն համար, կ'ենթադրուի որ 10,000 ոսկիի կը հասնի անոնց գումարը։ Նամակատան մեղսակից պաշտօնեաներն ալ ձերբակալուեցան։ Գողութիւնը սկզբան օսմ. պանքայի պաշտօնեաներուն կողմէ նշմարուած ըլլալով, ֆրանսական հիւպատոսարանին իմաց տրուած է։ Երբ մանտա-բօսթերը նամակատան հասնէին, գողերը ճարտար միջոցներ բանեցնելով, կը գրպանէին փոխարժէքը, առանց բան մը վճարելու տէրերուն։ Քննութիւնները կը շարունակուին։

ԿՈՂՊԻՑ ՈՍՏԻԿԱՆԸ

Պուճայի (Իզմիր) մէջ, անցեալ օր, անգլիահպատակ անձ մը իր տունը դառնալու միջոցին երբ փողոցի մը անկիւնէն կ'անցնէր, տեղւոյն ոստիկանութեան քօմիսէրը կը կեցնէ զայն և ուժգին ապտակ մը կ'իջեցնէ երեսին, սա գերազանց պատճառով որ այդ պարոնը չէր բարեւած զինքը։ Սքանչելի տրամաբանութիւն։

ԱՆԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանատունը բացուած քննութեան մը հետեւանքով, իրենց ծննդավայրը ղրկած է քանի մը աւստրիահպատակ կիներ, որոնք հոս բերուած էին զանազան պատրուակներով, հանրատուններու ծախուելու համար։ Հիւպատոսարանը կը յուսայ որ ոստիկանութեան աջակցութեամբ պիտի կարենայ իրենց երկիրը ղրկել կարգ մը կիներ որոնք վատահամբաւ տուներու մէջ կը գտնուին և որոնց մէկ քանիին վարիչները օսմ. հպատակ են։

ԹԱՓԱՌԱՇՐՋԻԿՆԵՐԸ

Դատարաններու կողմէ իբր թափառաշրջիկ դատապարտուած բազմաթիւ անձեր, նախընթաց օր, Զօնկուլտաք ղրկուեցան, տեղւոյն հանքերուն մէջ աշխատցնելու համար։

ԽԱԲԵԲԱՅ ՄԸ

Ոստիկանութիւնը անգլիահպատակ խաբեբայ մը ձերբակալեց և յանձնեց հիւպատոսարանին, Բերայի մէկ վաճառատան բողոքին վրայ։ Այդ անձը կեղծ չէքերու միջոցաւ գնումներ կը կատարէր վաճառատուններէն։ Թերթ մը կ'ըսէ թէ այդ անձը երկար տարիներ Պոլիս ապրած ըլլալով կարեւոր սէնտիքաներու ներկայացուցիչ եղած է ու բարձր դասու ընկերութեան հետ յարաբերութիւն ունեցած է։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

Շիրքէթի Խայրիէյի հնոցպան մը, կամուրջին նաւամատոյցին վրայ ատրճանակ պարպած ըլլալով, ձերբակալուեցաւ ու Պատերազմական Ատեանին յանձնուեցաւ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵՆԷ ՎՏԱՐՈՒՄ

Նէնիշէնիրի մէջ անուշավաճառ Խրիսթօն ծեծող և վիրաւորող երկու ոստիկանները, Սաատուլլահ ու Սէրվէթ, ոստիկանութենէ վտարուելով, Պատերազմական Ատեանին յանձնուեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Ալպանացիները քանի մը առաջարկներ ներկայացուցած էին կառավարութեան, իբրեւ պայման ըմբոստութեան ամէն շարժում դադրեցնելու և երկրին օրէնքներուն հնազանդելու։ Այս պայմաններէն մէկն էր Ալպանիոյ պաշտօնական լեզուն ալպաներէնը ընդունիլ և այդ լեզուն գիտցող պաշտօնեաներ ղրկել հոն։ Կառավարութիւնը ահա գոհացում կուտայ այս պահանջին, որոշելով Ալպանիա ղրկել տեղական լեզուն գիտցող պաշտօնեաներ։ Լ. Հէրըլտ այս լուրը հաղորդելէ յետոյ կ'աւելցնէ թէ «այլեւս կը մնայ Հայաստան ղրկել հայերէն գիտցող կառավարիչներ և այլուր՝ տեղւոյն լեզուն գիտցող պաշտօնատարներ»։

Արդարեւ ոչինչ տրամաբանական քան Լէվրընդի այս առաջարկը։ Ալպանիան Օսմ. պետութեան մէկ մասն է, ինչպէս Հայաստանը, Քիւրտիստանը, Միջագետքը և Արաբիան։ Ի՛նչ վարչական և տեղական պատճառներ որ կը կենան Ալպանիան ալպաներէն գիտցող կառավարիչներու և պաշտօնեաներու միջոցով կառավարելու համար, նոյնքան արժէքաւոր պատճառներ կենալու են կայսրութեան միւս նահանգները նոյն մեթոտով կառավարելու։ Ալպանացիներուն առաւելութիւնը ի՛նչ է Հայերուն, Քիւրտերուն, Արաբներուն վրայ, որպէս զի առաջինները լեզուական այդ դիւրութիւնը վայելեն, ու միւսները ատկէց զուրկ մնան։ Սահմանադրութեան տրամադրած հաւասարութիւնը տասը տեսակ չ'ըլլար։ «Իրաւունքը զօրաւորագոյնինն է»ի նշանաբանը գոյութեան իրաւունք չունի Սահմանադրական ռէժիմին տակ։ Որովհետեւ Ալպանացին զինուած է և ուզած ատենը ընդդէմ կառավարութեան սուր կը բարձրացնէ ու զանազան պահանջներ կը դնէ, ատով մասնաւոր առանձնաշնորհումներու տիրանալու իրաւո՞ւնք կ'ստանայ, մինչ անդին Հայը ոչ միայն զէնք չի բարձրացներ—վասն զի չունի—այլ և իր ամէնէն տարրական իրաւունքներուն մէջ իսկ կ'անտեսուի, որովհետեւ չի դիմադրեր կառավարութեան, որովհետեւ չ'ըմբոստանար։ Ալպանացին իր իրաւունքներուն պաշտպանութիւնը ծանօթ եղանակով կատարել գիտնալուն համար տեղի կը տրուի իրեն, թէև այդ եղանակը ըլլայ ապօրէն և հակասահմանադրական։ Հայը, այդ եղանակին անընտել կամ անհամակիր օրինաւոր ձևերով իր պահանջները կը ներկայացնէ կառավարութեան։ Բայց մտիկ չ'ըլլուիր։ Եւ արդարև մենք երբեք պահանջած չենք որ հայերէն լեզուն Հայաստանի պաշտօնական լեզուն ըլլայ և տեղւոյն պաշտօնեաները հայերէն լեզուն գիտնան։ Բայց երբոր տարիուկէսէ ի վեր կառավարութենէն կը խնդրենք որ Քիւրտերու կողմէ համիտեան շրջանին Հայերէ բռնի յափշտակուած հողերը իրենց բուն տէրերուն դարձուին, մեզի մտիկ ընող ոևէ կառավարութիւն չի գտնուիր և ամենապզտիկ գոհացում չի տրուիր։

Արդեօք ասիկա անոր համար որ Ալպանացիներուն կողմէ կիրարկուած մեթոտին չե՛նք կրնար հետևիլ։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ինչպէս յայտնի է, մայրաքաղաքիս այլ և այլ արուարձաններէն ասկէ առաջ բողոքագրեր հասած էին Պատրիարքարան թէ ծննդեան, ամուսնութեան և նազլը մէճմուանի անճշդութիւններ կան օսմ. թէզքէրէներու և տոմարներու մէջ հետևաբար կը խնդրէին որ այդ սխալները ճշդուին։ Ոչ-Իսլամներու զինուորագրութեան յանձնաժողովը Ազգ. Պատրիարքարան ղրկած թէզքէրէով մը ծանուցած է թէ՝ վաղը նոյն Յանձնաժողովը նիստ պիտի գումարէ և հետևաբար կը յանձնարարէ որ ասկէ առաջ Պատրիարքարանի կողմէ զինուորագրութեան Յանձնաժողովներու համար որոշուած եկեղեցական անդամները ներկայ գտնուին։ Պատրիարքարանը երէկ շրջաբերականով մը ստիպողաբար յանձնարարեց նոյն եկեղեցականներուն որ ներկայ գտնուին։

50 ՈՍԿԻԻ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Ատանայի դէպքերու միջոցին երբ Պատրիարքարանի առաջին պատուիրակները վերադարձան, անոնց տեղ նախորդ Ազգ. Վարչութիւնը իբրև պատուիրակ 50ական ոսկի ամսականով և միայն երկու ամսուան համար Ատանա ղրկեց Խնդիր Սիմոնեան և Կարապետ Այճեան փաստաբանները։ Վերջին, ինչպէս յայտնի է, Պատրիարքարանը ետ կանչեց յիշեալները։ Այժմ Խնդիր էֆ. Սիմոնեան դիմում ըրեր է Ազգ. Վարչութեան և կը պահանջէ 50 ոսկի եւս մէկ ամիս աւելի մնացած ըլլալուն համար։ Ազգ. Վարչութիւնը իր վերջին նիստերէն մէկուն մէջ երկարօրէն զբաղեցաւ այս խնդրով։ Ժողովականներէն ոմանք նկատի առնելով նախորդ վարչութեան այս առթիւ տուած որոշումը և նկատելով որ Խնդիր էֆ. միայն երկու ամսուան համար գացած է և իրաւունք չունի մնացեալ մէկ ամսականը պահանջելու՝ յարմար տեսան մերժել, որովհետև վաղը ընկերը՝ Այճեան էֆ. ալ կ'ելլէ նոյնչափ գումար մը կը պահանջէ. տոր դէմ Խնդիր էֆ. կ'առարկէր թէ՝ թէև Պատրիարքարանի կողմէ հեռագիր քաշուեր է իրեն վերադառնալու համար, բայց ինք այդ հեռագիրը ժամանակին չէ ստացեր, հետևաբար իր իրաւունքն է 50 ոսկին։ Միւս կողմէ ժողովականներէն ոմանք կը յայտնէին թէ՝ Խնդիր էֆ.ի պաշտօն յանձնուած էր երթալ Ատանա և արկածեալ ու վնասեալ ժողովուրդին օգնել՝ անոր հողային, կալուածական խնդիրներուն առթիւ, աղերսագրեր գրեր և այլն. մինչդեռ պատուիրակութիւնը պարզապէս հոս հոն պտտեր է. իսկ Քաղաք. Ժողովին մնացեալ անդամները կ'ուզէին համաձայնութեան մը գալ։ Ժողովը վերջապէս որոշեր է Տնտես. Խորհուրդին յանձնել խնդիրը։

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿ

Պրուսայի Քերէմիթ գիւղի ազգայինները դիմած են Պատրիարքարան և կը յայտնեն թէ՝ տեղւոյն մէջ ջերմի համաճարակ կը տիրէ և օրական 4-5 մահեր կը պատահին։ Սեպտ. 15էն մինչև չաբաթ մը, առաջ 145 հոգի զոհ գացած են սոյն համաճարակին։ Այս առթիւ Նպաստից Յանձնաժողովէն բժիշկ և դեղ խնդրուած ըլլալով, Նպաստիցը յանձնարարեց Նիկոմիդիոյ առաջնորդարանին որ փութով ղրկէ խնդրուած օգնութիւնը։

ԴԱԻԱՌԸ՝ ԱՆՕԹԻ

Գանկալի Առաջն. Փոխանորդը կը գրէ Պատրիարքարան թէ՝ տեղւոյն մէջ չափազանց սղութիւն կը տիրէ. երեք տարիէ ի վեր տեղւոյն մէջ չափ մը ցորենը (մէկ չափը 12 օխա) 25 ղրշ. կ'արժէ։ Գիւղացիները ստիպուած և ապրելու համար ծախեր են իրենց այծերը, ոչխարները և լծկան կենդանիները։ Իսկ այս տարի ալ Կիլիկիոյ դէպքին առթիւ գիւղացին չէ կրցած ժամանակին ստանալ կառավարութեան կողմէ տրուած սերմնցուն և հետևաբար ցանքի շրջանը անցեր է, անանկ որ այս տարի ինչպէս նաև յառաջիկայ տարի հունձքերը շատ պակսած են։ «Զափազանցութիւն պէտք չէ համարիք, կ'ըսէ Առաջն. Փոխանորդը, երբ ըսեմ թէ՝ եթէ հնար ըլլայ շատ մը ծնողքներ իրենց հոգեհատորները պիտի ծախեն անօթի չմեռնելու համար...։ Բաց ի ձեզմէ ո՛չ մէկ տեղէ յոյս չկայ և չունինք...»։ Առաջն. Փոխանորդին այսքան տխուր ու յուզումնալից խօսքերէն յետոյ հարկ կա՞յ մեր կողմէն բառ մը աւելցնել, հարկ կա՞յ մեր հարուստներուն ուշադրութեանը յանձնել ո՛չ միայն Գանկալի, որ հազարներէն մէկն է, այլ և ամբողջ հայկական գաւառներու սովատանջ, մերկ, անօթի ժողովուրդը...։

ՈՐԲԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Կիլիկիոյ Միջազգային Յանձնաժողովը երէկ նիստ գումարեց և զբաղեցաւ կարգ մը խնդիրներով։ Ալիքսան էֆ. Թօքալեան յանձնաժողովէն նպաստ գումար մը պիտի խնդրէ որբերուն անմիջական պէտքերուն յատկացուելու համար։

*** Դամասկոսէն Ատանայի երկու որբ Պոլիս բերուելով յանձնուեցան Փոխանորդարանի։

ԴԱԻԱՆԱՓՈԽ ՕՐԻՈՐԴԸ

Բերայի Գլէօբաթրա անուն յոյն աղջիկ մը երէկ Պատրիարքարան դիմելով ընդունիլ ուզեց Հայ Եկեղեցին։

ԼՔԵԱԼ ԿԻՆԵՐ

Մուշի լքեալ կիները դարձեալ դիմած են Պատրիարքարան և իրենց վիճակին դարման մը խնդրած են։ Այս քանի՛ երրորդ անգամն է որ կը դիմեն...։

*** Զօք Մէրզմէնի հայ կիներն ալ հաւաքաբար դիմում ըրած են Պատրիարքարան և իրենց խեղճ ու անօգնական վիճակին մասին... տնօրէնութիւն մը խնդրած են։

ԱՑԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Բերայի Ընդհ. դատախազութիւնը Պատրիարքարան գրած թէզքէրէով մը խնդրեր է որ իրեն ղրկուի մէկ օրինակը, Ազգ. Ժողովի ատենագրութեան այն նիստին որուն մէջ Վահան էֆ. Թէքէեան դէմ խօսեր է Աւետիս էֆ. Սուրէնեանին։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Ազգ. Վարչութեան Ատենապետ Ա. Զարեան էֆ. երէկ Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականի խնդրոյն առթիւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Հազգը փաշայի և Ներքին գործոց Նախարար Թալէաթ պէյի հետ։ Այս տեսակցութեան արդիւնքը պիտի հաղորդէ այս օրուան Քաղ. Ժողովին։

ՆՊԱՍՏԻ ԽՆԴՐԱՆՔ

Ակնայ Ուսումնական խորհուրդը քաղաքին և շրջակայ գիւղերուն Ազգ. վարժարաններուն մանրամասն մէկ տեղեկագիրը ղրկած է Պատրիարքարան, կարգ մը կրթական պէտքեր ցոյց տալով։ Ուսումնական խորհուրդը որոշեց գոհունակութեան գիր մը ղրկել Ակնայ Ուսումնական խորհուրդին իր տեղեկագրին կանոնաւորութեան համար որ կրնայ օրինակ ծառայել նոյն իսկ մայրաքաղաքիս վարժարաններուն։ Միւս կողմէ Ակնայ վարժարաններուն համար նպաստ գումար մը խնդրած ըլլալով, Ուսումնական խորհուրդը որոշեց Ակնայ վարժարաններուն նպաստելու համար կազմուած Նարեկեան ընկերութեան յանձնարարել որ հարկ եղած նիւթական օգնութիւնը ընէ։

ԳԱԻԱՌ. ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Քէօթահիայի Գաւառ. Ժողովներուն պայմանաժամը լրացած ըլլալով, նոր ընտրութեան հրահանգ խնդրուեր է Պատրիարքարանէն։

ՈՐԲԱԽՆԱՄՆԵՐ

Պէշիքթաշի մէջ կիլիկեան Որբախնամ Մասնաճիւղ մը կազմուած է որ յանձն առած է տասը որբերու պաշտպանութիւնը։

Մասնաճիւղի անդամներն են՝ Յակոբ էֆ. Կիւլեան (Ատենապետ), Լեւոն էֆ. Գարակէօզեան (Ատենադպիր), Յովհաննէս Ալալէմճեան (Գանձապետ) և Տիարք Վահրամ Ալթունեան, Նուպար Զիթճեան, Արտաշէս Բաղումեան, Արտաշէս Աւագեան, Զենոբ Երամեան, Նշան Խաչիկեան և Պաղտասար Կիւլիւստանեան անդամ։ Նոյնպէս Որբախնամ Մասնաճիւղեր կազմուած են նաև Սօֆիայի, Վառնայի, Եոզկատի, Տարտանէլի, Մալկարայի, Էսկի-Շէհիրի, Աք-Շէհիրի, Պուրտուրի, Պաֆրայի և Վէզիր-Քէօփրիւի մէջ, որոնց կազմութիւնը կեդրոն. Որբախնամէն հաստատուած և բաւականաչափ նուիրատուներ և ընկալագրեր ղրկուած ըլլալով, ի նպաստ որբոց նպաստահաւաքութեան ձեռնարկած են։

*** Կիլիկիոյ որբախնամ յանձնաժողովը կը խնդրէ ամէն նպաստահաւաք մարմիններէ որպէս զի հաճին ժամ առաջ իրենց հաւաքած դրամը հասցնել Յանձնաժողովին, որովհետև շատ մեծ պէտքերու հանդէպ կը գտնուի և որբերուն սրտամօրմոք աղերսը ամէն օր և ամէն վայրկեան կը հնչէ։

*** Յունուար 4էն մինչև 12 Կիլիկիոյ որբախնամ յանձնաժողովին $17{,}593^{1}/_{2}$ ղրշ.ի նուիրատուութիւն մը եղած է բարեսէր ազգայիններու կողմէ։

*** Յանձնաժողովը կը ծանուցանէ նաև թէ՝ Աղքատասէր Տիկնանց Ընկերութիւնը իր պարահանդէսի հասոյթին կէսը Մ. Բիթի միջոցաւ Որբախնամին տրամադրել յանձն առած է։ Հետևաբար, կը խնդրէ հարկ եղած օժանդակութիւնը ընծայել սոյն պարահանդէսին արդիւնաւորման համար, նկատի առնելով ձեռնարկին բարեսիրական հանգամանքը։

ՈՉ-ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Իզմիրի ոչ-իսլամներու զինուորակոչութեան արարողութիւնը տեղի ունեցեր է կառավարական շէնքին մէջ՝ ի ներկայութեան կուսակալ պէյին, կառավարական պաշտօնատարներու և ոչ իսլամ հասարակութեանց պետերուն. Տեղապահ Տէր Արսէն Ծ. Վրդ. Վեհունիի այս առթիւ արտասանած բանախօսութիւնը տեղւոյն ԱՀԵՆԿ թերթը ամբողջապէս հրատարակած ըլլալով իր անցեալ օրուան թիւին մէջ, արժան կը համարինք ամփոփել անոր գլխաւոր մասերը։ —«Ադնիւ հանդիսականներ, եւ ասկէ շատ առաջ Թուրքերէն լեզուն մայրենի լեզուէս աւելի լաւ գիտէի ու կը խօսէի, բայց հին րէժիմի այն սոսկալի օրերուն ստիպուած էի օտար երկիրներ գտնուիլ երկար ատեն, այս պատճառաւ գիտցածս ալ մոռնալով՝ հիմա կրնամ նորէն կարելի եղածին չափ միտքս բացատրել Թուրքերէն լեզուով։» Ապա իր խօսքը մասնաւորապէս ուղղելով ներկայ եղող Հայերուն՝ շարունակեր է։ «Նայեցէ՛ք սա կարմիր դրօշակին, անիկա մերն է. Օսմ. դրօշակն է. մինչև հիմա այս նուիրական և անուանի դրօշակը պահելու և պաշտպանելու համար մեր Թուրք հայրենակիցները հոգւին կ'աշխատէին, կը զինուորագրուէին, իրենց կեանքը և ինչքը կը զոհէին անոր սիրոյն. բայց այսուհետև այս սուրբ դրօշակին պահպանութեանը և մեր նուիրական հայրենիքին պաշտպանութեանը համար միայն Թուրքերը չէ որ պիտի աշխատին, այլ նաև բոլոր օսմանցիները, Հայերը, Յոյները, Հրեաները, վերջապէս բոլոր օսմանցի տարրերը՝ առանց կրօնի և ցեղի խտրութեան։ Ահա՛ այս պատճառաւ մենք, ոչ-իսլամներս՝ եթէ պէտք ըլլայ՝ մեր կեանքն ու մեր ստացուածքը զոհելու պատրաստ ենք։ Ահա՛ թէ ինչո՛ւ զինուոր կ'ըլլանք...»։

Տեղապահ Հօր այս վերջին խօսքերը ներկայ գտնուող բոլոր հանդիսականները յուզեր և բուռն ծափահարութեանց արժանացեր են։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նոր Ջուղայի մէջ (Պարսկաստան) «Անջումանէ—բաղադիէում»ի անդամ ընտրուած են երկու հայեր, որոնք առաւելագոյն քուէ շահեր են։ Պ. Մայիլ Եսայեան և Միրզա-Յարութիւն Յորդանանեան. սակայն այս վերջինը հրաժարելով անոր տեղ ընտրուեր է Պ. Կարապետ Բարսեղեան։

ՀԱՅՐԻԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Վաղարշապատցի (Էջմիածին) մը Պ. Կ. Նասիբեան իր հարստութիւնը կտակեր է զանազան բարեգործական հաստատութիւններու, Ներսէսեան դպրոցին, Ուրմիայի հայերուն. իսկ իր հարստութեան հարիւրէն 10ը Էջմիածնի վանքին, որպէսզի դպրոց մը շինուի երջանկայիշատակ Խրիմեան Հայրիկի անունով։

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ

Նփրեմը իր խումբով խաղաղութիւն կը վերահաստատէ շահսէվաններու աշխարհին մէջ։ Շահսէվանները իրենց բոլոր գիւղերուն մէջ կը պարտուին և փախուստի կը դիմեն։ Դեկտ. 16ին տեղւոյս (Թէհրանի) ռուս դեսպան Ս. Ա. Պօկլեվսկի-Կօզելը, ուղեկցութեամբ դեսպանատան պաշտօնեայ Վան-Դեր-Դիւխտի և ռուս թերթի մը թղթակից Եանչեվեցկիի, այցելեր է Շահ-Աբդուլ-Ազիմ թաղի հայոց եկեղեցին։ Դեսպանին ընդառաջ են երկու քահանաներ և Թեհրանի Ազգային Ժողովի չորս անդամներ, որոնք բարձրաստիճան հիւրերը թէյով պատուասիրեր են։ Դեսպանին այցելութեան բուն շարժառիթը եղեր է անձամբ տեսնել հայոց այդ եկեղեցիի բակին մէջ գտնուող ի չարս ուրիշ ռուսներու գերեզմաններուն Գրիբոյեդովի գերեզմանը։ Դեսպանը իր ուրախութիւնը յայտներ է որ հայ ժողովուրդը հոգ է տարեր պարսիկ ֆանատիկ ամբոխի վայրագութեան զոհ ռուսներու դիակները ժողուելու և եղբայրական գերեզմանի մը մէջ ամփոփելու և այժմ ալ սրբութեամբ կը պահպանուին անոնց գերեզմանները։ Դեսպանը միտք ունի եղեր արձան մը կանգնել Գրիբոյեդովի գերեզմանին վրայ՝ այդ մասին նախապէս բանակցութեան մէջ մտնել յետոյ իր կառավարութեան և Ս. Կաթողիկոսին հետ։ Մէկ ժամու չափ հայ ներկայացուցիչներուն հետ այդ մասին խորհրդակցելէ և եկեղեցին դիտելէ յետոյ, դեսպանը կը վերջացնէ իր այցելութիւնը նախապէս 50 թումաննուիրելով եկեղեցիին բարեզարդութեան համար։

ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ

Անցեալ օր պրոֆ. Վարդանեան այցելեց Թիֆլիզի հայոց Ազգասիրական ընկերութեան մարդաբանական-կովկասագիտական թանգարան-գրադարանը և մանրամասն ծանօթացաւ Եր. Լալաեանի պեղումներու հետ։ Լսելով Լալաեանի բացատրութիւնները, յարգելի պրոֆ. մեկնելիս իր կարծիքը յայտնեց—«Կովկասի մանրակրկիտ ուսումնասիրութեան համար այս պեղումները շատ մեծ նշանակութիւնն ունեն։

Մշակ

«ՑԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ»

Ստացանք ականաւոր հայ բանաստեղծ Դանիէլ Վարուժանի քերթուածներու այս նոր հաւաքածոն, գեղեցիկ տպագրութեամբ։ Հրատարակութիւն Արծիւ ժողովրդ. դրավաճառանոցի։ Գին Թուրքիոյ մէջ 9 ղրշ.։ Ռուսիա՝ 80 կոպէկ, Ամերիկա՝ 40 սէնդ և ուրիշ վայրեր՝ 2 ֆր.։

«ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ»

Թէոդիկի «Ամէնուն տարեցոյցը» հրապարակ հանած միւս տարեցոյցներուն հետ բաղդատելով, միակն է իր տեսակին մէջ իր բովանդակութեամբ՝ իր պատկերներու ճոխութեամբն ու այլազանութեամբը և նիւթերու պէսպիսութեամբը։ Թէոդիկ այս չորրորդ տարին է որ կը հրատարակէ «Ամէնուն տարեցոյց» և ամէն տարի ալ անսովոր յաջողութիւն մը կը գտնէ։ Իրմէ առաջ և ոչ մէկ Տարեցոյցի հեղինակ այնքան փնտռուած է որքան Թէոդիկ։ Այս տարուան տարեցոյցը մանաւանդ կը գերազանցէ նախորդները իր պարունակած 400է աւելի նիւթերովը և 200է աւելի ծանօթ դէմքերու լուսանկարներովը։ Կարժէ որ ամէն ոք հատ մը ունենայ այդ Տարեցոյցէն, որուն գինն է 12 ղրշ.։ Կը գտնուի բոլոր ծխավաճառներուն եւ լրագրավաճառներուն քով։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Մ. ԵՒ Յ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Յօնարէն թերթ մը կ'իմանայ թէ Մ. և Յ. կուսակցութեան գաւառային մասնաճիւղերու անդամները Պոլիս գալով Ընդհ. Ժողով մը պիտի գումարեն, կուսակցութեան նպատակներուն մնասող պատճառները բառնալու մասին միջոցներ խորհելու համար։ Կուսակցութեան անդամները կը հասնին հետզհետէ։ Տոքթ. Նազըմ պէյ, որ Մանասթըր կը գտնուի, և ուրիշ անձ մը հոս կը սպասուին։ Այս գումարումին մեծ կարևորութիւն կ'ընծայուի։ Որոշուած է կուսակցութեան պատկանող կարգ մը անձեր վտարել, իրենց անպատշաճ ընթացքին համար։

ՀՐԱՑԱՆՆԵՐՈՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պատերազմական Նախարարութիւնը այս միջոցիս կը քննէ գերմանական և ֆրանսական գործարաններու կողմէ եղած առաջարկները՝ Ն. և Զ. զօրաբանակներուն համար հրացան յանձնարարելու մասին։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ

Օսմ. կառավարութեան և պարսիկ կառավարութեան միջև համաձայնութիւն գոյացաւ՝ սահմանագլուխը ճշդելու մասին քննիչ խառն Յանձնախումբ մը ընտրելու համար.

ԹՈՒՐՔՈՒՊՈՒԼԿԱՐ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԻ ԽՆԴԻՐԸ

Պուլկարիոյ դեսպան Պ. Սարաֆոֆ, երէկ, Բ. Դուռ երթալէ յետոյ, այցելեց պատեր. Նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի որուն հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ սահմանագլխի ծանօթ խնդրին առթիւ։ Փաշան յայտնեց թէ այս դէպքը երկու կողմի բարեկամական յարաբերութիւնները խանգարելու բնոյթը չունի։

ԾԵՐԱԿՈՅՑԻՆ ԺՈՂՈՎԱՏԵՂԻՆ

Կը հաստատուի այն լուրը թէ Ծերակոյտը իր նախկին տեղը, այսինքն Դատական պաշտօնատունը պիտի գումարուի, Պոլսոյ կուսակալութեան պաշտօնատունը Քաղաքապետարան փոխադրուելով, Ծերակոյտը պիտի կրնայ հոն ազմիլ։ Դատական Նախարարութեան պաշտօնատունը դարձեալ իր նախկին տեղը պիտի մնայ և անոր առջևի մասը պիտի յատկացուի Ծերակոյտին։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Սերպիոյ դեսպանը, Յոյն երեսփոխաններէն Պուչօ, Խոնէոս և Դօզմիտի էֆ.ները երէկ այցելեցին Տ. Եօաքիմ պատրիարքին որ գործէ քաշուած է քանի մը օրէ ի վեր։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԲՈՂՈՔԸ

Իզմիրի մէջ Պ. Բաթէըրըճը առեւանգող և մահուան դատապարտուած անձերուն մէջ երկու հատ հելլենահպատակ գտնուելով, Յունաստան պիտի բողոքէ այդ որոշման դէմ։

ԱՇԻՐԷԹՆԵՐԸ

Վանի Իսլամ և Քրիստոնեայ հասարակութեանց կողմէ երկու հանրագրութիւններ ղրկուած ըլլալով տեղւոյն երեսփոխան Վահան էֆ. Փափազեանին աշիրէթներու ի գործ դրած գէշութեանց մասին, յիշեալը տեղեկագիր մը մատուցած է պատկանեալ պաշտօնատան, Պարսկաստան ապաստանած աշիրէթապետներու մասին։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Երէկ, Բ. Դրան մէջ ալ հրդեհ մարելու փորձեր կատարուեցան էքսէլսիօր գործիքով։ Պարտէզին մէջտեղ շինուած էր հիւղակ մը, որուն վրայ տաշեղ ու փայտի կտորուանք լեցուած էին։ Հիւղակին վրայ կազ թափելէ յետոյ կրակի տուին։ Կրակը ինքնիրեն մարելու վրայ էր, երբ քիմիական նիւթ մը թափուեցաւ կրակին վրայ։ Բայց այդ նիւթը ոևէ ազդեցութիւն չգործեց կրակին վրայ։ Ի վերջոյ ջրհաններով մարեցին հրդեհը։

ՓՈԹՈՐԻԿԸ

Հարաւային հովը առջի գիշեր սաստկանալով, նաւային արկածներ պատահեցան։ Տօլմա-Պաղչէի պալատին առջև խարսխած կայսերական Էրթողրուլ զբօսանաւի շղթան ալիքներուն սաստկութենէն կոտրելով, երկրորդ խարիսխը նետուեցաւ, որ չբռնեց, և շոգենաւը սկսաւ ցամաքին մօտենալ։ Վտանգի նշան տրուելով, Նաւահանգիստի երկու նաւապետներ, տեղակալ Մէհմէտ Ալի և հարիւրապետ Հասան էֆ.ները, նաւամիջով ազատեցին կայսեր զբօսանաւը, որ նախ Գուրու-Չէշմէի և յետոյ Պէօյիւքտէրէի նաւահանգիստը տարուեցաւ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Իր երէկուան նիստին մէջ որոշեց որ բարձրագոյն վարժարաններու աղքատ ուսանողները թոշակ չվճարեն։

Զբաղեցաւ Թուրքիապարսիկ սահմանագլխին ճշդման և հրոսախումբերու օրէնքին բարեփոխութեան խնդրով։

Որոշուեցաւ նկատի չառնել զինուորագրութեան առթիւ տարիքի փոփոխութեան մասին մատուցուած աղերսագիրները։

ԱՏԱՆԱՅԻ ՀՈՂԵՐԸ

Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց որ Ատանայի դէպքին միջոցին մեռնողներէն մահլիւլ մնացած հողերը փոխանցուին անոնց կարոտ ազգականներուն։

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ

Երէկուան նիստին մէջ որոշուեցաւ քանի մը օրէն Կրետէի խնդրին մասին ծանուցագիր մը ղրկել պաշտպան տէրութեանց։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Զէյնէլի փաշա, երէկ, քննելով Պէշիքթաշի և Օրթագիւղի թատրոնները, փակել տուաւ զանոնք։

ՆՈՐ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ

Բրիշթինայի երեսփոխան հանգ. Հաճի Մ. Համտի էֆ.ի տեղ երեսփոխան ընտրուած է Շապան փաշա։

ԿԱՅՍ. ՀԵՌԱԳԻՐ

Գերմանիոյ կայսեր տարեդարձին առթիւ, Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ղրկեց։

ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ

Իր երէկուան նիստին մէջ որոշեց յառաջիկայ օրակարգը անցընել Յունաց Պատրիարքին մէկ գիրը, իր հրաժարման առթիւ։ Ընդունեց պահեստի սպաներու օրինագիծը, ինչ ինչ փոփոխութիւններով։

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ՎԷ ՋՐԱԱԹ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՑԷՆ

Կէլէճէք պին իւչ եիւզ եիրմի սէնէսի իչուն Միւքիէ Պայթար վէ Հալգալը Զըրաաթ մէքթէպլէրինէ միւգթաղիաթ էթմէք իսթէյէն միւթէնէվվիւ վէ հուսուսաթ քէրէսթէ վէ չիվի վէ գըրթասիյէ վէ լէվազըմը սաիրէյի միւթէնէվվիւ մէվգըի միւնագասայա վազ խուլմուշ օլտուղըննան ... [illegible] ... Օրման վէ Մէատին վէ Զըրաաթ Նէզարէթինէ Զըրաաթ տաիրէյի ... [illegible] ... լան օլունըր։

12 Քեանունը Սանի 325

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՓՍԻԷՆ

3 $^0/_0$ ՏՈԿՈՍԱԻՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ

Վիճակահանութիւն 1910 Յունվար 15ի

Շրջաբերութիւն 1886ի—308րդ քիրաժ

136542 թիւը շահած է 50000 ֆրանք։ Իսկ հետեւեալ 25 թիւերը շահած են են 1000 ական ֆրանք։

14968	96302	161938	305460	350122
16574	98921	166399	306926	358983
31438	137833	235118	318925	376554
79804	146694	246169	327980	390325
88294	147405	295739	343594	392582

Շրջաբերութիւն 1903ի.—87րդ քիրաժ

481260 թիւը շահած է 50,000 ֆրանք իսկ հետեւեալ 25 թիւերը 1000ական ֆր.։

408724	446333	517190	574101	661439
414912	467675	540428	586167	663886
416170	484924	542758	628542	725606
426492	489331	548753	629185	785226
433824	496598	555149	640188	797609

Վճարումները կը կատարուին 1910 Փետրուար 1էն սկսեալ։

ՆՈՐ ԲԵՄ

Վարչութեամբ ՏԻԿ. ՍԻՐԱՆՈՅՇԻ

Այս գիշեր Վարիէթէի մէջ ՀԱՄԼԷԹ

Շաբաթ գիշեր Իսկիւտար Լսարան թատրոնին մէջ ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ խիստ բարոյալից տրամ և մէկ արար զաւեշտ մը։

Ժողովրդական ներկայացում կիրակի, փոխանակ Բերա Օտէօնի, Կ. Պոլիս Շահզատէ պաշի Ֆէյզիյէ թատերարանին մէջ՝ պիտի ներկայացուի վերոյիշեալ ներկայացումը խիստ դիւրամատչելի գիներով։

Ա. կարգ թեկնաթոռ 10 Բ. կարգ 5 ղրուշ։ Ընտանեաց հանգստութեան համար ամէն ջանք ի գործ դրուած են։

ՀԱՍԱՆ ԷՖ.Ի ԽՈՒՄԲԸ

Այս գիշեր, Օտէօնի մէջ, պիտի ներկայացնէ ԱՑՏԱ, գանթօներ, գոմէտի և ընտիր նուագ։

ՔԻՉ ԴՐԱՄՈՎ
ՇԱՏ ՈՍԿԻ ՇԱՀԻԼ
ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ
ՏՆՕՐԷՆՆԵՐ ՈՒՇԻ ԿԱՐԴԵՆՔ

Մեր գիտցած Եգիպտական և Ֆրանսական կալուածական պանքաներու և երկաթուղիի պարտաթուղթերէն շատ աժան և վիճակահանութեան կազմակերպութեամբ աւելի շահաւոր եղած պարտաթուղթերը Հօլանտ. կառավարութեան 1904ին փոխառութիւնը կազմող կալուածական պանքայի պարտաթուղթերն են։ Այս փոխառութիւնը Հօլանտական կառավարութեան և Թագաւորին պաշտօնական արտօնութիւնովը հրապարակ հանուած և կալուածական գրաւով երաշխաւորուած է։ Այս պարտաթուղթերը տարին 6 անգամ քաշուելու պայմանաւ, 62,500 75,000, 100,000, 125,000, 250000 ֆրանքնոց մեծ պարգևներ, ընդամէնը 1,450,950 ֆր. շահող թիւեր ունին։ Այս պարտաթուղթերը հիմակուան աժան գինով՝ 166 ղրշ.ի կամ 35 ֆր.ի գնողները 72 տարի բնաւ մ'և է վնաս [illegible] ընելու պարտաւոր պիտի չըլլան և վիճակահանութիւններուն պիտի մասնակցին ու այսպէսով կա՛մ իրենց տուած [illegible] պիտի առնեն և կամ [illegible] պարգև մը պիտի շահին։ [illegible] պարտաթուղթ է, [illegible] Վիճակահանութիւնը կը կատարուի հրապարակով և Հօլանտական կառավարութեան հսկողութեան տակ։ Ինչպէս որ մեր գրասենեակին մէջ ծախուած ամէն տեսակ պարտաթուղթերուն համար կ'ըլլայ, հօլանտական կառավարութեան երաշխաւորեալ կալուածական պանքայի պարտաթուղթ գնողներուն ալ ամէն ամիս դրամ փոխ կը տրուի։ Մեր գրասենեակը որոշեալ գինով մը և ամէն ատեն [illegible] այս պարտաթուղթերը (Մայրաքաղաքիս մէջ Հօլանտական պանքա չըլլալուն համար)։ Վիճակահանութեան ցուցակները ձրիապէս կուտանք մեր յաճախորդներուն։ Գաւառներէն գնել ուզողները մանրամասնութիւն կամ չեքով պէտք է դիմեն Ղալաթիա, Բիւյիւք Թիւնէլ խան թիւ 7, «Օսմանեան Վարկի Ընկերութեան» (Crédit populaire Ottoman) Գործակալ պաշտօնատար պաշտօնեաներու պէտք ունինք, որոնց դրամ պիտի շահեցնենք։

Փետր. 2ին քաշուելիք վիճակահանութիւն։

Պարգեւ			Ֆրանք
1			100,000
1			10,000
1			2,507
5	ֆր.	1000էն	5,000
10	»	500»	5,000
40	»	250»	100,000
82	»	100»	8,200
200	»	75»	15,000
400	»	50»	20,000
1260	«	31,25	39,375
2000		9—36	215,075

ՏՈՔԹ. Լ. ԳԵԼՃԵԱՆ

Հաստատուած է Սամաթիա, Սուլու Մանաստըր փողոց թիւ 162։ Իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ ամէն օր առաւօտէն մինչև երեկոյ, Երեքշաբթի օրերը ձրի։

10—2

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԱԶԴ.—Կը ծանուցուի թէ 1910 յունուար 15/28 ուրբաթ օրուընէ սկսեալ, առաւօտեան ժամը 1,30ին Ենի Մահալլէէն մեկնող շոգենաւը ժամը 1ին համար պիտի ելլէ Բաւաքներէն, իսկ Ենի Մահալլէէն ժամը 1.15ին։

5—1

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆ
Մեծ Վաճառատուն
ՄԵԾ ՄԻԼԼԵԹ ԽԱՆ
ԹԻՒ 16
ՂԱԼԱԹԻԱ
ՄԵԾ ԶԵՂՉ
ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ
ԳԻՆԻՆ ՎՐԱՅ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԹԻՒ

20—1

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ
Գ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆԻ

Լոյս տեսաւ այս հոյակապ բառագիրքին Ա. հատորը 66 պրակով, կը ծախուի 65 ղրշ. թղթակազմը, 75 ղրշ. լաթակազմը, 1060 երեսով։ Կարեւոր զեղչ մեծաքանակ գնողներու։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ „ԱՐԵՒԵԼՔ" ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ

1.— Ձեռքէ ծախուած իւրաքանչիւր «Արեւելք»ի վրայ մէկ փարա։— 2.— Վերաբացման բաւականէն (14 դեկտ.) յետոյ գալիք բաժանորդագրութեանց իւրաքանչիւրէն 10 դրշ.— 3. Իւր 800 ոսկի բերքին ունեցած բաժանորդ. պահանջին 100էն 25 ը, այսինքն 200 ոսկի.— 4. Հարսնիքի ծանուցմանց ու մահազդի վրայ 20 ական դրշ.— 5.— Թաղ. խորհուրդի, եկեղեցւոյ, պատարագի ծանուցմանց իւրաքանչիւրէն 5 դրշ.

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

BANQUE RUSSE

Pour le commerce étranger

Հիմնուած՝ 1871ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒԲԼԻ

ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Քալաշնիքոֆի սակարան, Սեննայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօֆ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքքերման, Արխանկէլ, Աստրախան, Արմավիր, Պաքու, Պալաքովօ, Եքաթերինոտար, Էլիզապէթկրատ, Իսմայիլ, Կերսոն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խօքանդ, Քրեմէն չուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքօլայէվսք, Նովօրօսիսք Օտեսա, Օմսք, Բերմ, Բօքրօֆսքայա-Սլոպօտա, Բօլդավա, Ռիկա, Ռիասք, Ռօմնի, Ռիպինսք, Սարաթօֆ, Սիմպիրսք, Սէմֆէրօբօլ, Զինթօբօլ, Թիւմէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիաթքա, Վիննիցա, Վօլոկտա և Վօռնէժէնսք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Պօպրինէց, Եւրադօրի, Քաքօվքա, Նիքօբօլ և Սըօլա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ. —Լոնտոն, Բարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. Նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քօմիսիօնով՝ վաճառում ապրանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենավստահելի «Սէյֆ» դրամարկղներ։ Խնայողական Սնտուկ նպաստաւոր տոկոսով։

ՍՕՍԻԷԹԷ ՄԻՒԹՈՒԷԼ ՖՐԱՆՍԷԶ

ՏԸ ԼԻՈՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՑԱՏՈՒԿ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՈՆԹՐՕԼԻ ՏԱԿ

Լիոն, Օբէլ տը Վիլ փողոց, թիւ 77

ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ, ՈՐ 1909 ՄԱՅԻՍ 15ԻՆ ՈՒՆԷՐ

Բաժնետէր	192,169
Ստորագրուած դրամագլուխ	215,573,800 Ֆր.
Վճարուած դրամագլուխ	1,581,300 »

Վճարումներ 1 Ֆր.էն սկսեալ. 100—500—1000 Ֆր.ի և անկէ աւելի գումարներով ապահովագիրներ, 1—12 տարուան և աւելի պայմանաժամի մէջ վճարելի։

Ընդհ. գործակալ ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԵԳԻՊՏՈՍԻ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ, ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԵՐԿՐԱՑ ՀԱՄԱՐ

ԹԷՕՆՍԱՐՈՒ ՏԸ ՔԱՐԱ

Ղալաթիա, Սէն-Բիէր խան, թիւ 25-26

Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալութեան դրամատունն՝ **ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ**, Ղալաթիա.

Գործունեայ գործակալներ կը փնտռուին տրուարձաններու, օսմ. նահանգներու և յիշեալ երկիրներու համար։ Նպաստաւոր պայմաններ։ 50—17

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 4/27 եւ 1320 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նաղը խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօբերաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.

Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու թիւ 10.

Պոլիս, Ապտի պէյ և Ընկ. Վէզնէճիլէր փողոց.

Պոլիս, Գ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու Իզմիր փողոց.

Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անտոթեան խանի չուկայի հրապարակ.

Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մոտա ճատտէսի.

Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.

Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Մեծ Փողոց.

Շիշլի, Մ. Ի. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, թիւ 137.

Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, թիւ 12 Թիւնել խան.

Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.

Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկելիտէս, կայարանի հրապարակ.

Սան Ստէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.։

20 Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատւոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, թիւ 343 և 343 կրկին։) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ։) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13,
Սկիւտար	) Չարշը Պօյը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 18

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828–1829

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՓԱՐԻԶ 9, ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՈՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն	Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	»	»
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	»	»

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 **ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ** որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրեալց։

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ անհամեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ա՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամենէն աժան գիներով, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, եւն. եւն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Գնս ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քաթըրճը Օղլու Բասաժ։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր շէնքին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխ, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	187,322,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	581,115,000 »
1908 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	83,232,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վօյվօտա, Ղալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզադէ խան, Աշըր Էֆէնտի ճատտէսի, թիւ 26

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 14

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Իմէրէթի շոգենաւը Սև ծովէն հոս կը հասնի Յուն. 11ին։

Ֆրիժի շոգենաւը Մարսիլեայէն հոս կը հասնի Յունվ. 18ին։

Իօնի շոգենաւը Սև ծովէն հոս կը հասնի Յունվ. 25ին։

Իմէրէթի շոգենաւը Մարսիլիայէն հոս կը հասնի Փետր. 1ին։

Ֆրիժի շոգենաւը Սև ծովէն հոս կը հասնի Փետր. 8ին։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Իմէրէթի շոգենաւը, Նաւապետ Բէքու. Յունվ։ 12 չորեքշաբթի օր, առտուան ժամը 11ին, ճամբայ կ'ելլէ դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Ֆրիժի շոգենաւը, Նաւապետ Միթրէսէ, Յունվ. 19 չորեքշաբթի օր, իրիկուան 4ին, կը մեկնի դէպի Սամսոն. Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։

Իօնի շոգենաւը, Նաւապետ Պոլ, Յնվ 26ին, չորեքշաբթի օր, առտուան ժամը 11ին, ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Իմէրէթի շոգենաւը, Նաւապետ Բէքու, Փետր. 2ին, իրիկուան 4ին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։

Ֆրիժի շոգենաւը, Նաւապետ Միթրէս, Փետր. 9ին, առտուան ժամը 11ին, կը մեկնի դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Ա.	կարգ	Բարիզի համար	200	Ֆր.
»	»	Մարսիլիայ	» 160	»
Բ.	»	Բարիզի	» 150	»
»	»	Մարսիլիայ	» 120	»

Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 Ֆր.։ Բ. կարգ 185.10 Ֆր. (Տիէբի ճամբով)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Բաղճէ Գաբու, Քաթըրճը խան, կամրջին վրայ։

17 Թ. ՌԸԶՈՒԼ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Աւստրեւամերիկեան

Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պատուակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսկէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշիէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց եւ Արապեան խանին վերև թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ

ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄՈՒՋԻ

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ ՑՈՅՑ ՏՈՒԱՒ ԹԷ

Médaille d'Or Paris 1889
FARINE LACTÉE NESTLÉ
Aliment complet pour les Enfants

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

ինքնին կատարեալ սնունդ մը կը կազմէ. բժիշկներուն եւ մայրերուն միաձայն վճռին համաձայն

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մըն է տղոց եւ տկարակազմներու համար:

50–37

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՃԱՆՉՑՈՒԱԾ Է

Միլքմէյտ Պրէնտ

MILKMAID BRAND

Սուիս Միլք

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամեն անձեր որ գործածած են այս կաթը՝ կ'ընդունեն որ

ՄԻԼՔՄԷՅՏ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ ԿԵՆՍԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ

50—37

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՈԲԱՃԵԱՆ

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 50,000,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Մերսին, Ատանա, Վոլո, Եէրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրետէ)։

Դրամագլուխին և աւանդ դրուած գումարին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուեմուրհակներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յանձնարարականներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Նաև փոքր վարձքի մը փոխարէն արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ապահով առանց եւ անձանօթ պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և ընդլի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղատուներ իր պահարաններուն մէջ, փոքր վարձքով։

Աւանդի ձեւը

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ			3⁰/₀
Վեց	ամսուան	համար	3¹/₂⁰/₀
Մէկ	տարուան	»	4 —
Երկու	»	և աւելի	5 —

Աւանդ դրուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան դրուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 3ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4⁰/₀ տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և քաջալերելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, մասնաւոր տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4⁰/₀ տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 52 դրուշ ուղղուած։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած:

Պահեստի գումարներ 38,000,000 ֆուրոնի չափ:

Պոլսոյ գործակալութիւն՝ Էլքեաթիպ խան, Բերայի գործակալութիւն՝ Ս. Անթուան խան, Բերա, Մեծ-Փողոց։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամով ըլլալու են։ Ցիտուն դրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վիեննա Պանք-Ֆէրայն այսօր հարիւրին 3¹/₂ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3	օր	100- 150	ոսկի	գումարի	համար
6	»	151- 200	»	»	»
10	»	201- 500	»	»	»
15	»	501-1000	»	»	«
20	»	1001 և անկէ վեր	»		»

Վինըր Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզած ատեն վճարելով տեղական պարունակած գումարը։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայուած գումարը պարունակող տետրակ մը կը անձնէ անշափահասի անունով, բայց այդ պարագային, նշանակուած խնամակալը (վելի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկէն զատ, Վինըր Պանք-Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով։

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Գաղղիական եւ մորթային հիւանդութեանց

Երկար ժամանակ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները իրեն մասնագիտութիւն ըրած, Տօքթ. Ուղուրլեան էֆ. որ ծանօթ է արդէն մայրաքաղաքիս Հայ բժշկական դասուն մէջ, աշխատած է բաւական երկար տարիներ Ազգ. Հիւանդանոցի և Շիշլիի Անկելանոցին մէջ։

Իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ, իր գործատեղին՝ Սիրքէճի Թէրմաճիյի ճամբուն Ֆէզլիւս լուսանկարչատան առաջին յարկը։

Անամօթ և կարճ ժամանակի մէջ դարմանուիլ փափաքողները կարող են իր փորձառութեան դիմել, համակրելի բժշկին մեթոտէն օգտուելու համար։

Աղքատները ձրի։

Ծանօթ. — Ամէն տեսակ գործողութիւններ միզանցքի և արգանդի հիւանդութեանց, մասնաւոր խնամքով։ 41—20

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.

ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Դետէաղաճ, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլիս), Մանասթըր, Ըսկիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ և Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ, Չէքեր եւ վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան արուպայմանաժամներով։ Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանքը Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԼ ԲՐՈԹԷՔԹԸԸՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

Լիվրփուլ, Ջըրչ փողոց, թիւ 38

Ընկերութիւնս իր անհաւասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեան համաձայն՝ կը հատուցանէ ապահովագրեալներուն բոլոր վնասները։ Ապահովագրական ընկերութեանց համայնաժողովէն (սինտիքա) դուրս կ'աշխատի։

Ամենէն նպաստաւոր պայմաններ՝ քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութիւն։ Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց։

Արեւելքի Ընդհանուր Տնօրէն

Վիչէն Ա. Գալֆաեան

Կալաթա, Սիւանըր խան թիւ 8—

Գործակալութիւնք, Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԳՈՐԾ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆՑ ԳՐԱԿԱՆ ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԸ

Նախնեաց բառեր.— Գաւառական բառեր.— Նորաբանութիւններ.— Հանրագիտական ծանօթութիւններ:

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Ռ. ՍԱԳԱՅԵԱՆ

ԷՋ 1400

Տպագր. Ռ. ՍԱԳԱՅԵԱՆ.— 1910

Իր օգտակարութեան և անհրաժեշտ պէտքին համար բաւական ատենէ ի վեր սպասուած այս Բառարան կոչուած է մեծ պակաս մը լրացնել իր բաւական ճշդութիւններով, առումներով, հանրագիտական տեղեկութիւններով, եայլն, եայլն։

Գին թղթակազմի 35 դրուշ, լաթակազմի 40 և կիսակաշիի 50 դրշ.։ Գաւառական յանձնարարութեանց համար մէկ օրինակի համար 5 դրուշ աւելի իբր փոստի ծախք։

Կը գտնուի բոլոր հայ գրավաճառներուն քով։ Կեդրոնատեղի վաճառման՝ Ղալաթիա, Գուրշուն Խան, Թիւ 7. Սագայեան Տպարան։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տրկն.		108	դր.
» » »	վեցամս.	60	»
Գաւառներու համար տրկն.		108	»
» »	վեցամսեայ	60	»
Արտասահմանի հմր. տարեկան		35	Ֆր.
» »	վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 դրշ.. բաժնեգիները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ աժան միջոցը Մանտաթն է։